

Anexa nr. 3
la Ordinul Agenției Naționale
pentru Siguranța Alimentelor
nr.341 din 23.12. 2015

Republica Moldova

MANUAL OPERAȚIONAL

**PRIVIND COMBATEREA PESTEI
PORCINE CLASICE ȘI PESTEI PORCINE
AFRICANE LA PORCII MISTREȚI**

Ediția I

2015

Scopul acestui manual este de a da instrucțiuni detaliate și informații despre cum se va interveni, pas cu pas, într-un focar de boală. El va servi, deopotrivă, pentru intervenția în focarele de pestă porcină clasică și de pestă porcină africană la mistreți

CUPRINS

PARTEA I: GENERALITĂȚI

Link-uri de interes

Capitolul 1: Baza legală

Capitolul 2: Introducere

Capitolul 3. Profilaxia generală în vederea prevenirii pestei porcine clasice / pestei porcine africane în populația de mistreți

3.1. Măsuri de profilaxie generală în PPC/PPA

3.2. Măsuri de profilaxie specifică

3.3. Măsuri de profilaxie medicală

Capitolul 4. Date privind etiologia, simptomatologia și diagnosticul bolii

4.a. Pesta porcină clasică

4.a.1. Date generale

4.a.2. Elemente de diagnostic

4.a.3. Leziuni morfopatologice

4.a.4. Diagnostic diferențial

4.b. Pesta porcină africană

4.b.1. Date generale

4.b.2. Surse de contaminare

4.b.3. Patogeneză

4.b.4. Perioada de incubație

4.b.5. Evoluție clinică

4.b.5.1. Forma supraacută

4.b.5.2. Forma acută

4.b.5.3. Forma subacută

4.b.5.4. Forme cronice și inaparente

4.b.6. Morbiditate și mortalitate

4.b.7. Răspândire geografică

4.b.8. Condiții preliminare pentru efectuarea examenelor necropsice

4.b.9. Elemente de diagnostic

4.b.10. Leziuni anatomopatologice

4.b.11. Diagnostic diferențial

4.b.12. Linii directoare pentru căutarea vectorilor în pesta porcină africană

Capitolul 5: Formulare necesare la întocmirea dosarului unui focar de pestă porcină clasică sau pestă porcină africană la mistreți

PARTEA II: ACTIVITĂȚI LA SUSPICIUNEA PPC/PPA LA MISTREȚI

Capitolul 6: Măsuri de control în cazurile de suspiciune a bolii

6.1. Activități întreprinse la suspiciunea bolii

6.2. Criteriile pentru a considera un fond de vânătoare suspect de PPC/PPA

6.3. Măsuri ce trebuie luate în fondurile de vânătoare suspecte de PPC/PPA

6.4. Precauții la inspecția fondului de vânătoare în suspiciunea de PPC/PPA

6.4.1. Prevederi tehnice

6.5. Activități întreprinse la nivelul CLCB

Capitolul 7: Instrucțiuni de lucru privind echipamentul de protecție individual într-un fond de vânătoare

Capitolul 8: Recoltarea de probe pentru laborator

8.1. Proceduri și criterii generale

8.2. Recoltarea și trimiterea de probe la laborator

8.3. Necropsia

8.3.1. Materiale necesare

8.4. Procedura pentru recoltarea probelor pentru teste virusologice

8.5. Transportul probelor

Capitolul 9. Ancheta epidemiologica inițială

Capitolul 10: Neutralizarea și ecarisarea teritoriului

10.1. Asigurarea ecarisării și a utilităților necesare

10.1.1. Condiții de amplasare a șanțului de ardere

10.1.2. Dimensiunea și înclinația șanțului

10.1.3. Neutralizarea prin îngroparea cadavrelor după ardere

PARTEA III: CONFIRMAREA PESTEI PORCINE CLASICE SAU A PESTEI PORCINE AFRICANE LA MISTREȚI

Capitolul 11: Notificarea internă

Capitolul 12: Măsuri în fondul de vânătoare în care s-a confirmat pesta porcină clasică sau pesta porcină africană

Capitolul 13: Stabilirea zonelor de restricție

Capitolul 14: Eliminarea și ecarisarea zonelor infectate cu pesta porcina clasica sau africana la mistreți

14.1. Eliminarea mistreților bolnavi din fondul de vânătoare afectat

14.2. Ecarisarea teritoriului, procesarea cadavrelor și deșeurilor animale

Capitolul 15: Dezinfecția locurilor infectate din fondurile de vânătoare

Capitolul 16. Proceduri de vaccinare de urgență a mistreților

16.1. Vaccinarea pentru pesta porcină clasică

16.1.1. Obiectivele programului de vaccinare de urgență

16.1.2. Obligațiile gestionarilor fondurilor de vânătoare în cazul urmării unui program de vaccinare de urgență a porcilor mistreți

16.1.3. Măsuri pentru prevenirea răspândirii virusului vaccinal la porcii domestici

16.2. Vaccinarea pentru pesta porcină africană

Capitolul 17: Măsuri suplimentare pentru controlul vânatului

Capitolul 18. Stingerea bolii în zona infectată cu PPC/PPA la mistreți și ridicarea restricțiilor

Capitolul 19. Instruirea personalului

Capitolul 20: Publicitatea și avertizarea

PARTEA IV: FORMULARE SPECIFICE

Formularul nr.1: Model de Raport de notificare internă pentru suspiciune.

Formularul nr.2: Model de Dispoziție de punere sub supraveghere în suspiciunea de pesta porcina clasică/pesta porcină africană la mistreți, în fondurile de vânătoare

Formularul nr. 3: Model de Dispoziție de informare a cetățenilor cu privire la zona infectată și măsuri.

Formularul nr. 4: Model de „Raport de inspecție al fondului de vânătoare”.

Formularul nr. 5: FOAIE DE ÎNSOȚIRE a materialului patologic recoltat pentru cercetările de laborator

Formularul nr. 6: FOAIE DE ÎNSOȚIRE a mostrelor recoltate pentru cercetări de laborator

Formularul nr.7: Act de necropsie

Formularul nr.8: Ancheta epidemiologică inițială

Formularul nr.9: Cerere către Autoritatea locală pentru Protecția Mediului pentru utilizarea metodei alternative de ecarisare a teritoriului;

Formularul nr.10: Raport de notificare internă pentru confirmare

Formularul nr.11: Act sanitar veterinar de declarare oficială a bolii

Formularul nr.12: Ancheta epidemiologică finală

Formularul nr.13: Tabelul privind evidența vaccinării / revaccinării orale a mistreților împotriva pestei porcine clasice

Formularul nr.14: Act sanitar veterinar de stingere oficială a bolii.

ABREVIERI:

ANSA: Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

CNCB: Centrul Național de Combatere al Bolilor

CLCB: Centrul Local de Combatere al Bolilor

MAIA: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

DSSV: Direcția Supraveghere Sanitar Veterinară

I.P. CRDV: I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar

LDSA: Laboratorul de Diagnostic Sănătate Animală

GNE: Grupul Național de Experti

DRSA: Direcția raională pentru siguranța alimentelor

DMSA: Direcția municipală pentru siguranța alimentelor

PPC: Pesta porcină clasică

PPA: Pesta porcină africană

LNR: Laboratorul Național de Referință

PARTEA I **GENERALITĂȚI**

Scopul acestui manual operațional este de a instrui și a informa în detaliu despre cum trebuie acționat în cazul suspiciunii și confirmării PPC/PPA, de a stabili conduita de alertă și intervenție în caz de necesitate pentru PPC/PPA în profilaxia bolii și măsurilor de combatere.

Manualul descrie pas cu pas etapele de parcurs în aplicarea măsurilor de control pentru pesta porcină clasică (PPC) sau pesta porcină africană (PPA), începând de la anunțarea suspiciunilor de boală, notificarea lor către Autoritatea Competentă Centrală, activarea Centrului Local de Combatere a Bolii, eventual a Centrului National de Combatere a Bolii până la aplicarea măsurilor de control al bolii în focare și stingerea bolii.

Formularistica necesară diferitelor etape de combatere este atașată la sfârșitul manualului, în partea **IV *Formulare specifice***.

Link-uri de interes:

Guvernul Republicii Moldova: <http://www.gov.md>

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare: <http://www.maia.gov>

Ministerul Afacerilor Interne: <http://www.mai.gov.md>

Ministerul Justiției: <http://www.justice.gov.md>

Ministerul Mediului: <http://www.mediu.gov.md>

Ministerul Sănătății: <http://www.ms.gov.md>

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor: <http://www.ansa.gov>

Instituția Publică Centrul Republican de Diagnostică Veterinară:
<http://www.crdv.moldagro.md>

Organizația Mondială pentru Sanatate Animală (OIE): <http://www.oie.int>

EUROLEX (link legislativ): <http://www.eurolex.ro>

Comisia Europeană: <http://ec.europa.eu/>

Uniunea Europeană: <http://europa.eu/>

Organizația pentru Agricultură și Alimentație (FAO): <http://www.fao.org/home/en/>

Capitolul 1: Baza legală

Manualul stabilește etapele de parcurs în aplicarea măsurilor de control la suspiciunea și confirmarea unor cazuri de pestă porcină clasică sau pestă porcină africană la porcii mistreți.

Baza legală pentru controlul PPC/PPA la porcii mistreți în Republica Moldova, o constituie:

- Legea nr. 221 din 19.10.2007 „Privind activitatea sanitar-veterinară”, publicată: 14.03.2008 în Monitorul Oficial nr. 51-54, art nr: 153;

- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 30 din 14.01.1994 (publicat în Monitorul Parlamentului 1994, nr.1, art.22), cu modificările și completările ulterioare, ce aprobă Comisia Antiepidemiologică Excepțională Republicană;

- HG nr. 481 din 29.03.2008 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitare veterinare”, Anexa nr.1 „Norma sanitară veterinară privind măsurile de control a pestei porcine clasice”, publicată: 08.04.2008 în Monitorul Oficial, nr. 72-73, art nr: 475, transpune parțial Directiva Consiliului 2001/89/CE;

- HG nr. 481 din 29.03.2008 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitare veterinare” - Anexa nr.2 „Norma sanitară veterinară privind stabilirea unor prevederi specifice de control al pestei porcine africane”, publicată: 08.04.2008 în Monitorul Oficial, nr. 72-73, art nr: 475, transpune parțial Directiva Consiliului 2002/60/CE de stabilire a dispozițiilor specifice de combatere a pestei porcine africane;

- Ordinul nr. 51 din 04.03.2015 al ANSA „ Cu privire la aprobarea Normei sanitar - veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor”;

Capitolul 2: Introducere

Pesta porcină clasică (PPC) și pesta porcină africană (PPA) sunt boli virale majore și foarte contagioase ale porcilor domestici și sălbatici. Datorită impactului lor major asupra efectivelor de porcine domestice și faunei, ambele boli sunt notificabile la confirmarea lor într-un teritoriu la Organizația Mondială pentru Sănătate Animală (OIE).

Pesta porcină clasică este cauzată de un virus din genul *Pestivirus*, familia *Flaviviridae*, având drept gazde naturale porcii domestici și pe cei sălbatici.

Pesta porcină africană este cauzată de un virus din genul *Asfivirus*, familia *Asfaviride*, având drept gazde naturale atât porcii domestici, cât și pe cei sălbatici, însă acest virus are abilitatea de a se replica și în căpușele cu platoșă moale din genul *Ornithodoros*.

Deși rezistența virușilor în cauză este diferită în mediile de viață și în produse și subproduse, bolile produse de ambii viruși sunt asemănătoare în privința semnelor clinice și a modificărilor anatomo-patologice, astfel încât singura modalitate de a deosebi agentul patogen este diagnosticul de laborator. Ambele boli se manifestă cu o serie de simptome și leziuni nespecifice comune multor altor boli, inclusiv virale, bacteriene sau neinfecțioase.

Importante în recurența sau cronicizarea bolii într-o zonă sunt structura socială și mărimea populației pe porci mistreți. În cazul metapopulațiilor de porci mistreți (de peste 2000 de exemplare) unde animalele vin ușor în contact, ambele boli pot deveni endemice. În cazul populațiilor mai mici și care nu vin neapărat în contact (între 1000-1500 de exemplare), răspândirea bolii poate fi mai greoaie, persistența ei depinzând de factorii epidemiologici și ecologici specifici zonei.

Ca metode de prevenire a răspândirii, în cazul ambelor boli, porcii sălbatici găsiți bolnavi sunt uciși, iar cadavrele lor se distrug sub control oficial.

În cazul pestei porcine clasice, dacă boala amenință să se răspândească în teritoriu, se poate apela la vaccinarea de urgență, cu aprobarea prealabilă a planurilor de vaccinare de către Organizația Mondială pentru Sănătate Animală (OIE). În cazul pestei porcine africane, nu există un vaccin omologat.

Capitolul 3. Profilaxia generală în vederea prevenirii pestei porcine clasice / pestei porcine africane în populația de mistreți

În cadrul programului de eradicare a PPC și a monitorizării evoluției pentru PPA urmează programe de testare și diagnosticare în laborator a tuturor mistreților împușcați, accidentați sau găsiți morți.

3.1. Măsuri de profilaxie generală în PPC/PPA

- Comunicarea efectivă între autoritățile veterinare, practicienii veterinari și managerii fondurilor de vânatoare;
- Crearea unui sistem eficace de raportare a bolii;
- Politici stricte privind monitorizarea efectivelor de mistreți pe categorii de vârstă și sexe, a fondurilor de vânatoare, a culoarelor de circulație a mistreților, importul și comerțul de mistreți vii, carcase și carne;
- Supravegherea prin recoltarea de probe de la mistreții vânați, accidentați, sau găsiți morți;
- Controlul centrelor de colectare a vânatului sălbatic;
- Urmărirea valorificării și procesării cărnii provenite de la porcii mistreți;
- Carantina mistreților proveniți din comerț înainte de introducerea lor în fondurile de vânatoare, rezervații sau în alte locuri special amenajate;
- Obligatorietatea ecarisării fondurilor de vânatoare;

3.2. Măsuri de profilaxie specifică

Vaccinarea de urgență a mistreților prin utilizarea momelilor vaccinale cu vaccin viu atenuat este posibilă doar pentru pesta porcină clasică și doar cu aprobarea Organizației Mondiale pentru Sănătate Animală (OIE).

3.3. Măsuri de profilaxie medicală

Nu există vaccinuri și vaccinare pentru pesta porcină africană.

Nu există tratament eficient pentru pesta porcină clasică / pesta porcină africană.

Capitolul 4. Date privind etiologia, simptomatologia și diagnosticul bolii

4.a. Pesta porcină clasică

4.a.1. Date generale

Boala este produsă de un virus din familia Flaviviridae, genul Pestivirus. Rezervoarele naturale ale virusului le constituie porcii domestici și mistreți, în cazul în care aceștia intră în contact. Transmiterea bolii este facilitată și prin:

- a. contactul direct dintre animale, prin secreții, excreții, material seminal, sânge;
- b. circulația în habitatul natural a vânătorilor, paznicilor de vânătoare, pădurarilor și a altor persoane care pot vehicula virusul;
- c. carnișierele domestice și sălbatice, păsări sălbatice;
- d. deșeuri alimentare, masa gastro-intestinală sau cadavre abandonate sau alte materii și materiale ce pot fi contaminate;
- e. infecții transplacentare;

Sursa virusului o constituie:

- a. sângele și țesuturile, secrețiile și excrețiile animalelor bolnave și moarte;
- b. purceii infectați congenital cu viremie persistentă și care pot împrăști virusul perioade foarte lungi de timp (luni);

Căile de infecție sunt:

- a. ingestia;
- b. contactul cu mucoasa oro-nazală;
- c. leziuni ale pielii;
- d. înseminările (însămânțare pe cale artificială);
- e. contactul cu sângele animalelor bolnave.

4.a.2. Elemente de diagnostic

Perioada de incubație a virusului PPC este de 2-14 zile.

Semne clinice în forma acuta:

- febra (41°C), anorexie, letargie, hiperemie multifocală și leziuni hemoragice ale pielii,
- conjunctivite, cianoza pielii, în special a extremităților;
- constipație, diaree, vomități ocazionale, dispnee, tuse;
- ataxie, pareze și convulsii;
- moarte, după 5-15 zile de la apariția semnelor clinice;

- mortalitatea la mistreții tineri poate atinge 100%;

Semne clinice în forma cronică:

- apatie, apetit capricios, pirexie (stare febrilă cauzată de o infecție);
- diaree prelungită;
- refacere aparentă cu eventuale recăderi și moarte, în final.

Semne clinice în forma congenitală:

- tremor congenital, slăbiciune, dezvoltare greoaie pe parcursul câtorva săptămâni sau luni, urmată de moarte;
- purceii afectați sunt normali din punct de vedere clinic, dar rămași în urmă cu creșterea, prezintă viremie persistentă, fără răspuns imun.

Forma moderată la scroafe:

- pirexie trecătoare și inapetență;
- moartea fetoșilor, resorbție, mumificare, naștere prematură;
- avort (rar)

4.a.3. Leziuni morfopatologice

În forma acută:

- peteșii și echimoze răspândite neuniform, în ganglionii limfatici, laringe, vezică, rinichi, conexiunea ileo-cecală;
- infarcte multifocale marginale pe splină, caracteristice, deși nu sunt întotdeauna prezente, însoțite de leucopenie și trombocitopenie;
- ganglionii limfatici sunt măriți în volum și hemoragici;
- encefalomielite cu îngroșări perivasculare.

În forma cronică:

- butoni ulceroși în cecum și în intestinal gros;
- modificări ale țesutului limfoid;
- adesea, lipsesc leziunile hemoragice și inflamatorii.
-

În forma congenitală:

- erori în formarea mielinei din SNC;
- hipoplazie cerebelară, microencefalie;
- hipoplazie pulmonară, hidropizie și alte malformații;

4.a.4. Diagnostic diferențial

Se realizează față de:

- pesta porcină africană care nu se poate distinge numai pe baza semnelor clinice și anatomopatologice. Este esențială trimiterea probelor pentru examinarea de laborator;
- infecții cu virusul diareei virale bovine, este produsă de un Pestivirus din familia Flaviviridae, înrudit cu virusul pestei porcine clasice;
- salmoneloza;
- erizipel;
- pasteureloza acută;
- alte encefalomielite virale;
- streptococie;
- leptospiroza;
- intoxicațiile cu substanțe cumarinice, sare;

4.b. Pesta porcină africană

4.b.1. Date generale

Boală virală sistemică, contagioasă, febrilă, asemănătoare pestei porcine clasice. Se poate transmite prin căpușe cu cuticula moale din genul *Ornithodoros* spp.

Boala a fost diagnosticată la porcii domestici din Africa și porcii sălbatici și domestici din Europa, America Centrală și de Sud. Până în prezent nu s-au înregistrat îmbolnăviri pe alte continente, dar ele sunt, cu certitudine, posibile.

Virusul care produce boala este unicul arbovirus cu lanț dublu de ADN, unic, cu caractere de Iridoviridae și Poxviridae (Familia Asfarviridae), fiind mult mai rezistent și stabil în mediu decât virusul Pestei porcine clasice. Poate produce mortalitate foarte mare și omoară suine de toate vârstele. Nu există tratament sau vaccin. Unii autori consideră că porcii sunt afectați accidental, virusul afectând natural doar căpușele

4.b.2 Surse de contaminare

- Sângele, țesuturile, excrețiile sau secrețiile provenite de la animale bolnave sau moarte ce pot contamina:
- **direct:**
 - contact între specii susceptibile;

- **indirect:**
 - hrană contaminată;
 - vehicule, habitat, pășune;
 - haine, încălțăminte;
 - vizitatori, comercianți;
 - veterinari.
- ❑ Căpușe cu cuticula moale din Genul *Ornithodoros* anterior infectate;
- ❑ Transfrontalier boala se transmite prin resturi alimentare rezultate de la igienizare în porturi, aeroporturi și hoteluri internaționale.

4.b.3 Patogeneză

- Căi de infecție: orală (principală) și transcutanată;
- Mecanism de infecție: inducerea unui sindrom hemoragipar sever, consecutiv distrugerii de mononucleare și fagocite;
- Stare de purtător: viremie posibil 5-8 săptămâni, dar rămân purtători de virus, fără dezvoltare de anticorpi neutralizanți;
- Răspuns imun: atipic, dependent de tulpina de virus
 - **tulpinile virulente** distrug celulele Langerhans și **nu produc anticorpi**, testul de imunofluorescență detectând antigen pe termen lung;
 - tulpinile puțin virulente nu distrug celulele Langerhans și produc anticorpi, și după 7 zile de la infecție, testul de imunofluorescență este negativ;
- Atipic pentru virusuri: IgG-urile produse de acest virus nu pot sista viremia și nici nu neutralizează în totalitate virusul.

4.b.4 Perioada de incubație

- ✓ 2-3 zile, în cazul infecțiilor experimentale;
- ✓ 5-15 zile, în cazul infecțiilor naturale;
- ✓ Posibil chiar câteva săptămâni, în cazul infecțiilor naturale cu tulpini slab patogene.

4.b.5. Evoluție clinică

Diferită, dependentă de virulența tulpinii de virus infectante:

- În infecții cu tulpini de virus foarte virulente:
 - forma supraacută;

- forma acută;
- În infecții cu tulpini moderat virulente:
 - forma subacută;
- În infecții cu tulpini cu virulență redusă:
 - formă cronică sau inaparentă.

4.b.5.1. Forma supraacută

- ✓ apare sporadic
- ✓ porci găsiți morți sau agonici fără semne premonitorii
- ✓ uneori respirație superficială anterior morții

4.b.5.2. Forma acută

- ✓ febră: (40,5-42 grade C) timp de 12-14 zile, apoi revenire la normal
- ✓ inapetență
- ✓ animalele stau îngrămădite la întuneric
- ✓ se deplasează cu greutate (uneori necoordonare a mișcărilor, cu 24-48 ore anterior morții)
- ✓ pielea se înroșește, apoi devine cianotică
- ✓ tahipnee și puls accelerat
- ✓ descărcări sanguinolente sau mucopurulente oculare și nazale
- ✓ semne de durere abdominală (arcuire a spatelui, mers greoi)
- ✓ vomă sanguinolentă, constipație sau diaree abundent sanguinolente
- ✓ avorturi la orice vârstă de gestație (diferite de PPC)
- ✓ moarte după 6-13, maximum 20 de zile, posibil chiar la 100% din efectiv

4.b.5.3. Forma subacută

- ✓ simptomatologie mai estompată, cu febră fluctuantă, pneumonie, depresie, avorturi
- ✓ durată până la 30 zile
- ✓ mortalitate 30-70% după 15-40 zile de boală

4.b.5.4. Forme cronice și inaparente

- posibil inaparente, doar cu seroconversie
- posibil febră 2-3 săptămâni, apoi remisie
- mici pete roșii, ce devin necroze și chiar ulcere
- pericardite, pleurite adezive, pneumonii
- tumefacții articulare, chiar artrite
- avorturi
- mortalitate redusă după reacutizări

Animalele care trec prin boală rămân purtătoare de virus pe viață.

4.b.6. Morbiditate si mortalitate

Sunt dependente de virulența tulpinii de virus infectant, de existența unor infecții asociate, de existența animalelor tinere sau gestante:

100% morbiditate și aproape 100% mortalitate în infecțiile cu tulpini de virus foarte virulente.

Până la 60-70% morbiditate și 30-70% mortalitate în infecții cu tulpini moderat patogene. Mortalitatea poate crește atunci când există infecții asociate, animale tinere sau gestante.

Porcii sălbatici africani dezvoltă doar viremie asociată cu forme subclinice sau abortate, obișnuit fără mortalitate.

Deși mortalitatea poate varia practic nelimitat (între 0 și 100%), este exclusă o mortalitate redusă pe efective de porci recent infectate.

4.b.7. Răspândire geografică

Vectorul principal și rezervorul de virus se găsesc în Africa. În prezent este localizată pe continentul african, Republica Capului Verde, Madagascar și Sardinia (Italia).

În Africa Centrală și Estică este endemică la porcii domestici din Angola, Republica democratică Congo, Uganda, Zambia, Malawi și Mozambique. În Africa de Vest, este endemică în două insule ale arhipelagului Capului Verde, Senegal, Gambia, Camerun și Guinea Bissau. Din 1996, au evoluat episoade în Coasta de Fildeș, Benin, Togo, Nigeria și Ghana.

Pe continentul american, boala a evoluat ca focare izolate în Brazilia.

În Europa: Italia (virus localizat în insula Sardinia), Portugalia (1999), Georgia, Armenia, Azerbaidjan, Ucraina, Rusia, Belarus, Polonia, Estonia, Letonia, Lituania.

4.b.8. Condiții preliminare pentru efectuarea examenelor necropsice

FOARTE IMPORTANT: În cazul existenței unei suspiciuni de evoluție a PPA, personalul de specialitate examinator și cel tehnic sau ajutător va aplica, în toate cazurile, măsuri identice cu cele ce se iau în cazul unei infecții deja confirmate, pentru a preveni extinderea eventualei infecții din efectivul de animale supus examinării!

- ✓ Se va evita transportul cadavrelor și exemplarelor afectate ce urmează a fi examinate, din și chiar în interiorul curții exploatațiilor ce posedă alte efective de porci;
- ✓ Uciderea animalelor selectate în urma examenului clinic, se va face cu mijloacele și precauțiile prevăzute de legislația veterinară în vigoare, în locul ales pentru efectuarea examenelor necropsice;
- ✓ Personalul examinator trebuie să aibă la dispoziție echipamentul de protecție, instrumentarul și materialele necesare dezinfectării suprafeței pe care se vor efectua examenele post mortem și a dezinfectării/denaturării materialelor folosite cu această ocazie.

4.b.9. Elemente de diagnostic

Se suspectează boala când:

- morbiditatea și mortalitatea ating 100%, ceea ce poate sugera evoluția unei infecții cu o tulpină de virus al pestei porcine africane foarte virulente;
- este prezentă febra, morbiditatea și mortalitatea sunt mari, la toate categoriile de porci;
- este detectat un puternic sindrom hemoragiar și găsim aproape invariabil următoarele leziuni:
 - a. splină mult mărită, cu o culoare roșu închis spre negru;
 - b. noduri limfatice gastro-hepatice mult mărite și hemoragice;
 - c. noduri limfatice renale mult mărite și hemoragice;

4.b.10. Leziuni anatomopatologice

Depind de forma clinică și de virulența tulpinii infectante:

- În infecții cu tulpini de virus foarte virulente:
 - leziuni în forma supraacută;
 - leziuni în forma acută;
- În infecții cu tulpini moderat virulente:
 - leziuni în forma subacută;

- În infecții cu tulpini cu virulență redusă:
 - leziuni în forma cronică sau inaparentă.

În forma supraacută:

- Nu se depistează leziuni deosebite, doar gastroragii, consecutiv acutizării ulcerelor gastrice vechi, în condițiile prelungirii timpului de sângerare datorat trombocitopeniei severe

În forma acută:

Sunt considerate leziuni tipice pentru forma acută:

- Splină mult mărită și friabilă (consecutiv necrozelor la acest nivel), uneori puternic infarctizată, roșie închis sau neagră;
- Limfonoduri gastro-hepatice mărite și hemoragice, uneori cu aspect de hematom;
- Limfonoduri perirenale mărite și hemoragice, uneori cu aspect de hematom;
- Colorare a pielii în roșu închis sau purpuriu;
- Acumulări de lichide în cavități (ascită, hidrotorax, hidropericard);
- Peteșii hemoragice pe seroase și mucoase (inclusiv endo și pericard);
- Peteșii sau hemoragii echimotice pe cortexul renal și bazinet;
- Ficat mult mărit;
- Edeme perirenale, ale vezicii biliare și pulmonare;
- Zone de infarct, chiar necroze în diferite organe;
- Limfonoduri submandibulare mărite și hemoragice (în infecția orală);
- Alte limfonoduri posibil numai edematoase.

În forma subacută:

În forma subacută, leziunile sunt identice în primele 8-12 zile, apoi se estompează. Principala diferență lezională este la nivelul splinei ce poate fi mărită, dar are o culoare mai normală și nu este friabilă.

În forma cronică:

Leziunile în forma cronică pot fi variate, consecutiv intervenției infecțiilor secundare:

- Cutanate, cu necroze focale și chiar sfacelări;
- Limfadenopatii generalizate;
- Pulmonare cu consolidări lobare;
- Pericardite fibrinoase;
- Articulații îngroșate și edemațiate;

- Leziuni la nivelul placentei și fetoșilor (toate formele);
- Placentă cu hemoragii peteșiale;
- Fetoșii pot fi edematoși, cu hemoragii peteșiale pe piele, miocard și ficat.

4.b.11. Diagnostic diferențial

Față de pesta porcină clasică:

Deosebiri clinice și lezionale sunt greu sesizabile, fiind de remarcat:

- Durata perioadei febrile: pe aproape toată durata bolii în PPC, și de numai 12-14 zile în PPA;
- Dispneea și tusea sunt sporadice în PPC și mult mai frecvente în PPA, afectând obișnuit mai mult de 30% din porci;
- Se pot observa scurgeri oculare și nazale sanguinolente, inexistente în PPC;
- Moartea intervine mai repede ca în PPC, posibil chiar de a doua zi după debutul clinic;
- Avort frecvent, la 5-8 zile de la infecție sau 1-3 zile de la puseul febril, iar în PPC avorturile sunt sporadice;
- În formele cronice, găsim artrite și necroze cutanate, inexistente în PPC;
- Leziunile hemoragice sunt cu mult mai grave, întâlnind hemotorax, hemopericard și hemoperitoneu, inexistente în PPC;
- Este foarte important ca aceste diferențe să fie sesizate de examinator, pentru a nu întârzia procesul de eradicare a PPA și pentru a nu difuza boala în exterior.

Față de salmoneloze care:

- evoluează ca episod, doar pe purcei de 10-16 săptămâni (3-4 luni);
- au febră asemănătoare (40,5-41,7), dar în salmoneloză moartea purceilor febrili se produce mult mai repede, obișnuit în două zile;
- leziuni cutanate de tip congestiv-hiperemic, fără o demarcație netă între pielea afectată și cea neafectată, cum găsim în PPA și PPC, iar testul la presiune cutanată este pozitiv (pielea afectată reia culoarea inițială imediat ce presiunea exercitată asupra ei dispare, apoi redevine congestiv-hiperemică);
- cazurile de salmoneloză sunt sporadice la purcei mai mari de 4 luni.

Față de pasteureloze care:

- Sunt boli de stres ce afectează, în principal, aparatul respirator;
- Au o evoluție clinică scurtă, de 5-10 zile (rar chiar 3-5 săptămâni);
- Produc hidrotorax și hidropericard, dar nu și ascită cum întâlnim în PPA;

- Multe animale evoluează spre vindecare, cu sechele sau cronicizare;
- Și aici leziunile cutanate sunt de tip congestiv-hiperemic, cu test de presiune cutanată pozitiv, ca în salmoneloze.

Față de rujet:

- Afectează obișnuit porcii mai mari de 55 kg, cu febră mare (41.1-42,8 °C) și moarte în 12-48 ore;
- Anorexie și, inconstant, icter cu sau fără hemoglobinurie;
- Posibil și forme nervoase (meningite, tremor), inexistente în PPA;
- Mortalitatea este redusă și cedează la terapia cu derivați de penicilină.

Față de purpura trombocitopenică:

Apare sporadic și animalele afectate nu sunt febrile.

Față de intoxicații cu substanțe cumarinice:

- Obișnuit întâlnite la aproximativ două săptămâni de la deratizări;
- Leziuni de diateză hemoragică pe animale nefebriile;
- În niciunul dintre cazurile examinate, nu sunt decelabile leziuni splenice.

Față de intoxicații cronice cu benzen sau substanțe cu lanț benzoic:

- Întâlnite la porcii crescuți în apropierea rafinăriilor de petrol, sau la cei furajați cu furaje proteice ce conțin reziduuri;
- Pe exemplarele afebrile, sunt decelabile leziuni limitate de diateză hemoragică

4.b.12 Linii directe pentru căutarea vectorilor în pesta porcină africană

Căutarea vectorilor trebuie să se efectueze în unitățile în care trăiesc și se odihnesc porcii, precum și în împrejurimi. Vectorii se găsesc, de obicei, în clădiri vechi, la umbră și în condiții favorabile de temperatură și umiditate.

Căutarea va da rezultatele cele mai bune dacă are loc la sfârșitul primăverii, în cursul verii și la începutul toamnei, perioade în cursul cărora vectorii sunt mai activi.

Trebuie să se utilizeze două metode de căutare:

(a) căutarea vectorilor în pământ, nisip sau praf, extrase cu ajutorul unei perii sau a oricărui alt instrument adecvat din spațiile dintre pietre (în cazul unităților construite din pietre) sau din interstițiile sau crevasele din pereții de sub țiglă sau din solul unităților. Dacă este necesar, pământul și nisipul vor fi cernute. Utilizarea unei lupe poate fi utilă pentru căutarea larvelor tinere;

(b) căutarea vectorilor cu ajutorul capcanelor cu CO₂. Capcanele trebuie dispuse pentru mai multe ore în adăposturile porcilor, de preferință în timpul nopții și, în orice caz, în locuri ferite de lumina zilei. Capcanele trebuie construite astfel încât vectorii să vină cât mai aproape de sursa de CO₂ pentru a le fi imposibil să revină în habitatul lor.

Capitolul 5: Formulare necesare la întocmirea dosarului unui focar de porcină clasică sau pestă porcină africană la mistreți

Dosarul pentru un focar de pesta porcină clasică sau pestă porcină africană la mistreți trebuie să cuprindă următoarele documente:

5.1. Documente cu modele tip, inserate în partea a IV- a a prezentului manual:

1. Raport de notificare internă pentru suspiciune.
2. Dispoziție de punere sub supraveghere în suspiciunea de pesta porcină clasică/pesta porcină africană la mistreți, în fondurile de vânătoare
3. Dispoziție de informare a cetățenilor cu privire la zona infectată și măsuri
4. Raport de inspecție al fondului de vânătoare
5. FOAIE DE ÎNSOȚIRE a materialului patologic recoltat pentru cercetările de laborator
6. FOAIE DE ÎNSOȚIRE a mostrelor recoltate pentru cercetări de laborator
7. Act de necropsie
8. Ancheta epidemiologică inițială
9. Cerere către Autoritatea locală pentru Protecția Mediului pentru utilizarea metodei alternative de ecarisare a teritoriului;
10. Raport de notificare internă pentru confirmare
11. Act sanitar veterinar de declarare oficială a bolii
12. Ancheta epidemiologică finală
13. Tabelul privind evidența vaccinării / revaccinării orale a mistreților împotriva pestei porcine clasice
14. Act sanitar veterinar de stingere oficială a bolii.

5.2. Documente care nu au modele specifice în manualul operational, ele fiind ori documente elaborate ad-hoc în CLCB, sau documente elaborate de laboratoare sau alte instituții:

- Raport de încercări la suspiciunea/confirmarea bolii;
- Planul de acțiune pentru combaterea și controlul bolii;
- Harta focarului;
- Proces verbal privind evidența animalelor ucise ca urmare a aplicării măsurilor de control al bolii;
- Derogări (dacă este cazul);
- Decizia privind ridicarea restricțiilor din zona infectată, etc.

PARTEA II

ACTIVITĂȚI LA SUSPICIUNEA PESTEI PORCINE CLASICE SAU PESTEI PORE AFRICANE LA MISTREȚI

Capitolul 6: Măsuri de control în cazurile de suspiciune a bolii

6.1. Activități întreprinse la suspiciunea bolii

Conform Directivei Consiliului 2001/89/CE, transpusă parțial în legislația națională prin HG Nr. 481 din 29.03.2008, Anexa nr.1, privind măsurile de control al pestei porcine clasice, precum și a Directivei Consiliului 2002/60/CE, transpusă parțial în legislația națională prin HG Nr. 481 din 29.03.2008, Anexa nr.2, privind stabilirea unor prevederi specifice de control al pestei porcine africane, atunci când într-un fond de vânătoare unul sau mai mulți mistreți sunt suspectați de a fi infectați cu virusul pestei porcine clasice sau al pestei porcine africane, autoritatea veterinară centrală a Republicii Moldova trebuie să dispună punerea în aplicare imediată a mijloacelor oficiale de investigare, pentru a confirma sau a infirma prezența bolii menționate.

6.2. Criteriile pentru a considera un fond de vânătoare suspect de PPC/PPA

Porcii mistreți se consideră suspectați cu virusul PPC sau PPA, în baza următoarelor criterii:

(a) Manifestări clinice și anatomopatologice la porcii mistreți:

- creșterea morbidității și mortalității, cu sindrom hemoragic, cu simptome nervoase;
- aspect clinic de animal bolnav, animale care nu pot ține ritmul cu turma
- existența animalelor cronic bolnave;
- întârzieri în creștere la animalele tinere;
- diateză hemoragică, cu prezența peteșiiilor și a echimozelor hemoragice, în special în limfonoduli, rinichi, splină, vezică urinară și laringe;
- (în PPC) prezența butonilor ulcerosi în intestinul gros, în cazurile cronice, în mod particular lângă joncțiunea ileo-cecală.

(b) Considerații epidemiologice:

- mistreții au venit în contact direct sau indirect cu alți mistreți sau porci domestici la care s-a diagnosticat deja PPC/PPA;
- fondul de vânătoare este în vecinătatea unei exploatații în care s-a diagnosticat PPC/PPA;
- a existat un contact direct sau indirect cu porcii domestici dintr-o populație unde a apărut PPC/PPA;
- accesul mistreților la locurile de depozitare a resturilor menajere;
- circulația necontrolată a persoanelor, utilajelor etc., prezența porcinelor domestice în fondurile de vânătoare.

(c) În baza rezultatelor testelor serologice:

- reacții serologice cauzate de o infecție virală de PPC/PPA nenotificată sau consecutiv vaccinării (în cazul PPC);
- reacții de încrucișare între anticorpi PPC și alte tulpini de pestivirusuri; detecția unui singur animal reactiv.

Conform pct.2 al HG Nr. 481 din 29.03.2008, Anexa nr.1, privind măsurile de control al pestei porcine clasice și pct.3 al HG Nr. 481 din 29.03.2008, Anexa nr.2, privind stabilirea unor prevederi specifice de control al pestei porcine africane, se consideră caz suspect de infecție cu virusul pestei porcine clasice sau pestei porcine africane “orice porc sau carcasa de porc care prezintă simptome clinice sau leziuni post-mortem sau reacții la testele de laborator întreprinse în conformitate cu manualul de diagnostic.

În cazul suspectării infecției la porcii mistreți, notificările se fac de către personalul silvic sau administratorul fondului de vânătoare la medicul veterinar oficial de la subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor. DRSA/DMSA ordonă punerea fondului de vânătoare sub supraveghere oficială și dispune măsurile în caz de suspiciune a PPC/PPA prevăzute la cap. XIII al HG Nr. 481 din 29.03.2008, Anexa nr.1, privind măsurile de control al pestei porcine clasice și cap. XIII al HG Nr. 481 din 29.03.2008, Anexa nr.2, privind stabilirea unor prevederi specifice de control al pestei porcine africane.

La rândul ei, DRSA/DMSA notifică ANSA, prin e-mail, la adresa „serghei.procopii@ansa.gov.md”, sau prin telefon sau fax, la numărul tel.: 022.210-178, persoanei de contact de la ANSA însărcinată cu notificarea bolilor, sau direcției din ANSA care se ocupă cu sănătatea animală (DSSV).

Notificarea internă a suspiciunii bolii se face și în scris, în cel mai scurt timp posibil, către conducerea ANSA, în conformitate cu prevederile „Normei sanitare veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor”, aprobată prin Ordinul Nr. 51 din 04. 03. 2015 al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, utilizând modelul din [**Formularul nr. 1: Raport de notificare internă pentru suspiciune.**](#)

Medicul veterinar oficial, însoțit de medicul veterinar de liberă practică împuternicit și gestionarul fondului de vânătoare impune plasarea fondului de vânătoare sub supraveghere veterinară oficială și a măsurilor de restricție, eliberând o „Dispoziție de punere sub supraveghere”, după modelul din [**Formularul nr.2: Dispoziție de punere sub supraveghere în suspiciunea de pesta porcina clasică/pesta porcină africană la mistreți, în fondurile de vânătoare.**](#)

6.3. Măsuri ce trebuie luate în fondurile de vânătoare suspecte de PPC/PPA:

- ✓ se inspectează fondul de vânătoare suspect;
- ✓ se întocmește recensământul mistreților existenți în fondul de vânătoare suspect;

- ✓ toți porcii domestici din exploatațiile învecinate fondului de vânătoare sunt menținuți în adăposturile lor sau sunt ținuți închiși în locații în care pot fi izolați;
- ✓ nici un porc din zona suspectă nu intră sau nu iese din exploatație; autoritatea veterinară competentă teritorial poate extinde, dacă este cazul, interdicția cu privire la ieșirea din exploatație și la alte specii de animale și poate impune, de asemenea, aplicarea de măsuri corespunzătoare pentru distrugerea rozătoarelor sau insectelor;
- ✓ nici un sortiment de carne, produse din carne provenite de la mistreți, furaje recoltate de pe fondul de vânătoare sau alte deșeuri care pot transmite pesta porcină clasică/pesta porcină africană nu iese din fondul de vânătoare fără o autorizație eliberată de autoritatea veterinară competentă teritorial;
- ✓ deplasarea persoanelor spre sau din fondul de vânătoare este supusă autorizării scrise de către autoritatea veterinară competentă teritorial;
- ✓ deplasarea vehiculelor spre sau din fondul de vânătoare e supusă autorizării scrise de către autoritatea veterinară competentă teritorial;
- ✓ se contabilizează, într-un registru, toți mistreții morți, bolnavi sau suspecti de contaminare. Lista trebuie actualizată zilnic de către medicul veterinar oficial din cadrul subdiviziunii teritoriale ANSA.
- ✓ medicul veterinar oficial trebuie să se asigure că este realizată ancheta epidemiologică inițială;
- ✓ se informează operativ secția sănătate și bunăstare animală din cadrul DRSA/DMSA.

Starea de sănătate a mistreților va fi verificată prin simpla inspecție și prin anamneza luată de la gestionarul fondului de vânătoare, iar pentru animalele cu modificări ale statusului de sănătate, dacă este posibilă capturarea, examinarea se va face individual, inclusiv prin termometrie. Animalele cu semne clinice atribuibile PPC/PPA se ucid pentru prelevarea de probe necesare examenelor de laborator, în scopul confirmării sau infirmării bolii.

În timpul inspecției, medicul veterinar oficial sau cel de liberă practică împuternicit verifică respectarea măsurilor privind limitarea circulației animalelor.

Un poster/avertizare cu textul: **„Intrarea interzisă, suspiciune pesta porcină clasică/pesta porcină africană la mistreți”** sau cu inscripții asemănătoare va fi plasat în zona fondului de vânătoare prin grija medicului veterinar oficial. Posterul trebuie plasat într-un loc cât mai vizibil și să fie cât mai intens colorat.

Medicul veterinar de liberă practică împuternicit va afișa în localitățile din jurul fondului de vânătoare infectat un pliant informativ pentru populație și crescătorii de porcine asupra caracteristicilor și simptomatologiei PPC/PPA și a politicii de compensare. Astfel de pliante informative se pot afișa la panourile Consiliilor Locale, la biserici, magazine, bănci locale, dar se pot folosi și alte mijloace de informare prin mass media locală, acolo unde acestea există.

Restricții temporare asupra mișcării animalelor pot fi introduse și pentru mișcarea porcinelor domestice dintr-o zonă definită sau din întreaga țară, în conformitate cu deciziile Comisiei antiepidemiologice excepționale republicane. Aceste restricții pot fi extinse și pentru mișcarea mamiferelor din speciile domestice, altele decât cele susceptibile, dar în acest caz, să nu dureze mai mult de 72 ore, fără justificare adecvată. Dacă circumstanțele o permit, aplicarea acestor măsuri poate fi limitată la populația de mistreți suspectă de a fi infectată.

O zonă de control temporar poate fi stabilită în jurul unui fond de vânătoare, în vederea controlării eventualei infecții. Dimensiunea zonei poate fi diferită, în funcție de epidemiologia bolii și de riscul apreciat de către CLCB.

În vederea informării cetățenilor cu privire la suspiciunea/confirmarea PPC/PPA pe teritoriul unei localități, Consiliul Local al primăriei poate emite dispoziții de înștiințare și informare a cetățenilor privind măsurile ce trebuie luate pentru limitarea răspândirii bolii. Acest tip de dispoziție se afișează în locuri publice, cât mai vizibil, pentru a putea fi citite de cât mai mulți cetățeni: [Formularul nr. 3: Model de Dispoziție de informare a cetățenilor cu privire la zona infectată și măsuri.](#)

Măsurile prevăzute mai sus nu trebuie ridicate până ce suspiciunea de pestă porcină clasică / pestă porcină africană nu a fost infirmată oficial.

6.4. Precauții la inspecția fondului de vânătoare în suspiciunea de PPC/PPA

Prezentul subcapitol are drept scop prezentarea detaliată a precauțiilor de inspecție a fondurilor de vânătoare de către personalul sanitar veterinar și de către personalul implicat (administratori, vânători, pădurari, paznici de vânătoare, etc.) în combaterea pestei porcine clasice/pestei porcine africane.

6.4.1. Prevederi tehnice

În cazul suspiciunii unui focar de PPC/PPA, procedura privind accesul în fondul de vânătoare suspect este următoarea:

1. Numai persoanele care sunt importante în activitatea de investigare și diagnostic al suspiciunii au voie să pătrundă în zona fondului de vânătoare suspecte PPC/PPA, până la elucidarea situației de suspiciune.
2. Pentru diminuarea riscului diseminării bolii, autoritățile sanitar veterinar împreună cu administratorul fondului de vânătoare impun măsuri restrictive atât la intrarea cât și la ieșirea din fondul de vânătoare, pentru personalul care activează în acestea sau pentru personalul calificat ce trebuie să aibă acces în zona restricționată, în vederea efectuării acțiunilor pentru elucidarea diagnosticului.

3. Atunci când fondul de vânătoare și, eventual, exploatațiile de contact sunt vizitate de experții epidemiologi în scopul investigării, aceștia trebuie să urmeze doar itinerarii justificate în cadrul zonei restricționate, pentru a nu contribui la răspândirea bolii.

4. Medicul veterinar oficial din cadrul DRSA/DMSA, împreună cu medicul veterinar de liberă practică împuternicit, imediat după ce a fost anunțat sau după ce au aflat despre apariția sau suspiciunea unei boli transmisibile la mistreți se deplasează la locul menționat, unde:

a) controlează măsurile luate de administratorii fondurilor de vânătoare și autoritatea publică locală și, după caz, le completează;

b) examinează mistreții bolnavi ori suspecți de boală, carnea și produsele rezultate de la mistreții vânați suplimentar;

c) execută necropsia animalelor moarte, recoltează probe și le trimite cu foaia de însoțire oficială pentru efectuarea examenelor de laborator, în vederea confirmării sau infirmării bolii.

Examinarea mistreților se efectuează de către medicul veterinar de liberă practică împuternicit, împreună cu medicul veterinar oficial, prin metodele generale de examinare clinică, completându-se [Formularul nr. 4: „Raport de inspecție al fondului de vânătoare”](#).

6.5. Activități întreprinse la nivelul CLCB

Odată ce autoritatea competentă locală este notificată că există porci sălbatici suspecți de a fi infectați cu PPC/PPA, aceasta adoptă orice măsură adecvată pentru a confirma sau infirma prezența bolii, oferind informații proprietarilor de porci și vânătorilor și efectuând anchete care cuprind, în special, testări în laborator asupra tuturor porcilor sălbatici sacrificați cu armă de foc sau descoperiți morți.

Odată ce a fost suspectat un caz primar de PPC/PPA la porcii sălbatici, pentru a reduce propagarea bolii, CLCB adoptă următoarele măsuri:

- ✓ convoacă toate instituțiile parte membră a CLCB, imediat ce șeful DRSA/DMSA îl notifică pe Președintele Consiliului raional/municipal despre suspiciunea de boală;
- ✓ identifică, la nivel raional/municipal, specialiști medici veterinari, vânători, biologi și epidemiologi experți în fauna sălbatică, alcătuind un grup de experți.

Grupul de experți asistă CLCB în următoarele activități:

- ✓ realizarea investigației epidemiologice și delimitarea zonei infectate;
- ✓ stabilirea unor măsuri corespunzătoare ce trebuie să se aplice în zona infectată în afară de măsurile prevăzute în legislația specifică.
- ✓ sprijină CLCB în a decide oportunitatea suspendării sau declanșării vânătorii pe zona infectată și interzicerea furajării în zona infectată;
- ✓ sprijină CLCB în stabilirea unui plan de măsuri/intervenție pentru aplicarea măsurilor de control;
- ✓ sprijină CLCB în stabilirea zonelor de protecției și supraveghere;
- ✓ sprijină CLCB în stabilirea nr. de probe și a conduitei de inspecție în zonele de restricției;
- ✓ consiliază CLCB în adoptarea deciziilor legate de aplicarea măsurilor de control și eradicare.

CLCB decide următoarele activități parte a măsurilor de control:

- ✓ punerea sub supraveghere a exploatațiilor de porci în zona definită ca infectată;
- ✓ dispune efectuarea unei estimări a tuturor porcilor mistreți de pe raza raionului/municipiului și un recensământ al exploatațiilor cu suine și al numărului de suine deținute. Se estimează, de asemenea, numărul porcilor crescuți în semilibertate (acolo unde este cazul) și se realizează o hartă a zonelor unde există porci crescuți în semilibertate;
- ✓ dispune efectuarea unui recensământ oficial al tuturor categoriilor de porci din toate exploatațiile;
- ✓ dispune izolarea în exploatații a suinelor și interzice mișcările de suine în zona de restricție stabilită; orice mișcare de suine se poate face numai cu autorizarea autorității competente, ținând seama de situația epidemiologică;
- ✓ dispune instalarea unor dezinfectatoare rutiere pe căile de acces, în funcție de importanța și circulația pe drumurile respective;
- ✓ impune măsuri de igienă corespunzătoare care să fie aplicate de către toate persoanele care intră în contact cu porcii sălbatici, pentru a reduce riscul de propagare a virusului pestei porcine clasice / pestei porcine africane;

- ✓ dispune inspecții/patrulări în fondurile de vânătoare pentru depistarea de porci mistreți morți/bolnavi, recoltarea de probe de la aceștia în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și expedierea lor la IP CRDV.

Capitolul 7: Instrucțiuni de lucru privind echipamentul de protecție individual într-un fond de vânătoare

Când există suspiciunea sau confirmarea de PPC/PPA într-un fond de vânătoare, accesul medicului veterinar oficial / medicului veterinar împuternicit și a personalului auxiliar în zona fondului de vânătoare suspectă, se face numai purtând echipament de protecție individual, compus din:

- ✓ încălțăminte: cizme cauciuc;
- ✓ combinezon de unica folosință complet-(overall) / costum salopeta, bonetă și mănuși **puse la dispoziție de DRSA/DMSA;**

Ieșirea din zona afectată a fondului de vânătoare se face:

- ✓ numai după o dezechipare corectă a echipamentului de protecție individual;
- ✓ numai după ce echipamentul individual de protecție infectat se introduce într-un recipient din plastic și care este expedit odată cu probele, pentru a fi distrus/sterilizat în cadrul LV raionale, LDSA Cahul, LDSA Drochia sau IP CRDV.

Capitolul 8: Recoltarea de probe pentru laborator

8.1. Proceduri și criterii generale

Înainte de efectuarea prelevării de probe dintr-un fond de vânătoare, trebuie să fie realizată catagrafia animalelor din fondul de vânătoare.

De fiecare dată când se consideră că ar putea fi necesară o reprelevare de probe, toate cadavrele de mistreți de la care se prelevează probe, trebuie să fie identificate în așa fel încât să fie ușor de efectuat reprelevarea.

Toate probele trebuie trimise la laborator, însoțite de documente corespunzătoare, în concordanță cu cerințele stabilite de autoritatea veterinară competentă. Aceste documente vor include detalii despre mistreții de la care s-au prelevat probe și semnele clinice sau leziunile post-mortem identificate.

Examinarea clinică, necropsia, recoltarea, ambalarea, întocmirea foi de însoțire a probelor se efectuează de către medicul veterinar de liberă practică împuternicit.

8.2. Recoltarea și trimiterea de probe la laborator

Probele vor fi trimise în cel mai scurt timp disponibil, pentru a se putea lucra în condiții optime.

Foile de însoțire se completează separat, pentru fiecare caz și se atașează la lada izotermă sau termos; nu se vor introduce în interior.

Probele trimise de laboratoarele sanitare veterinare raionale/municipale la IP CRDV vor respecta aceeași procedură de lucru.

Probele sunt expediate cu “Foaie de însoțire”, unde se precizează că acestea provin de la mistreți suspecți de pesta porcina clasică /pesta porcine africană și se solicită efectuarea examenelor de laborator pentru precizarea diagnosticului.

În cazul când la laborator se expediază material patologic, Foaia de însoțire va respecta modelul din **Formularul nr. 5: FOAIE DE ÎNSOȚIRE a materialului patologic recoltat pentru cercetările de laborator.**

Atunci când probele sânt prelevate de la porci vii Foaia de însoțire va respecta modelul din **Formularul nr. 6: FOAIE DE ÎNSOȚIRE a mostrelor recoltate pentru cercetări de laborator**

8.3. Necropsia

Necropsia animalelor moarte se efectuează de către medicul veterinar oficial sau de către medicul veterinar de libera practica împuternicit.

8.3.1. Materiale necesare

a. Haine de protecție:

- salopete;
- pelerine, jachete, pantaloni;
- cizme de cauciuc (sa fie ușor de curățat și dezinfectat);
- mănuși industriale (pentru protecția împotriva dezinfectanților);
- mănuși de unică folosință;
- trusa de prim ajutor;
- indicatoare pentru intrarea în zonele infectate și pentru drumurile din zona de restricție;
- dezinfectanți activi împotriva virusului PPC/PPA;
- detergenți;
- termometre;
- lanterne de mână, baterii și becuri;
- lanterne frontale, baterii și becuri;
- saci de plastic rezistenți pentru izolarea hainelor și deșeurilor contaminate.

b. echipament pentru contenția mistreților; echipamentul este asigurat de către DRSA/DMSA:

- 6 lațuri pentru prindere;
- tranchilizante ;
- seringi și ace de unică folosință;
- o pușcă, țevă de suflat sau arbaletă pentru tranchilizare de la distanță.

c. echipament pentru examinarea post mortem și pentru colectarea probelor pentru diagnostic:

- bisturiu pentru disecție;
- dispozitive pentru ascuțit;
- foarfece;
- pensă simplă;
- pensă pentru disecție;
- haine corespunzătoare, ușor de curățat;
- recipiente de plastic pentru colectarea probelor;
- pungă de plastic;
- bandă adezivă rezistentă la apă;
- etichete adezive;
- materiale de împachetat;
- creioane marcatore;
- vacuumtainere sterile pentru recoltarea sângelui;
- vacuumtainere sterile pentru sânge necoagulat;
- ace pentru vacuete;
- protector pentru acele vacuete;
- tavă sau cutie pentru transportul echipamentului și probelor;
- recipiente reci pentru menținerea probelor;

d. echipament pentru uciderea animalelor

- armă cu proiectil liber;
- muniție, în funcție de mărimea efectivului;
- cârlige pentru manipularea carcaselor înainte de ardere

e. echipament pentru curățare și dezinfecție

- pompe pulverizatoare acționate manual;
- pompe pulverizatoare acționate mecanic;
- lopeți;
- furci;
- găleți;
- arzătoare;
- pompe de apă;
- o pompă de spălat cu presiune;

f. echipament pentru dezinfecție personală

- găleată;

- burete de plastic;
- perie;
- dezinfectant activ împotriva virusului PPC/PPA;

g. echipament pentru examinare clinică

- echipament pentru imobilizare;
- stetoscop;
- sedative injectabile;
- termometru veterinar.

h. echipament pentru colectarea probelor de sânge

- vacuumtainere sterile pentru colectarea probelor de sânge;
- vacuumtainere sterile pentru recoltarea sângelui necoagulat;
- ace pentru vacuete;
- protectoare pentru ace;
- seringi de unică folosință;
- etichete;

i. copii ale formularelor oficiale necesare

- raportul de notificare internă pentru suspiciune;
- raportul de notificare internă pentru confirmare;
- dispoziții de supraveghere în suspiciune de boală formular pentru impunerea măsurilor de restricție;
- formulare ce trebuie să însoțească probele prelevate către laboratorul de diagnostic;
- hărți GIS
- dispoziții pentru declararea zonelor infectate;
- formulare pentru autorizarea mișcărilor în și din zona infectată.

j. alte componente ale echipamentului

- telefon mobil;
- stilou marker;
- rezerve pentru stilou;
- stilouri;
- carnet pentru însemnări curente;
- lanterne manuale cu baterie și bec;
- lanterne frontale cu baterie și bec;
- saci de plastic rezistenți pentru izolarea hainelor și deșeurilor contaminate;
- cutii sau tăvi din plastic sau metal ușor de sterilizat pentru folosirea echipamentului;
- pachete și cutii reci;

Locul de efectuare a necropsiei se stabilește în imediata vecinătate a cadavrului, folosindu-se o folie de material impermeabil care se așează sub cadavru, înainte ca acesta să fie deschis.

Etapele de examinare a cadavrului și notarea modificărilor anatomopatologice în actul de necropsie sunt următoarele:

- ✓ examenul exterior al cadavrului;
- ✓ examenul capului și al cavității nazale și bucale;
- ✓ deschiderea cavității abdominale precum și examinarea seroaselor și organelor;
- ✓ deschiderea cavității toracice precum și examinarea seroaselor și organelor;
- ✓ deschiderea cavității pelvine precum și examinarea seroaselor și organelor;
- ✓ examinarea scheletului și musculaturii;
- ✓ recoltarea probelor pentru examenul de laborator.

În urma efectuării necropsiei, se completează [Formularul nr. 7: Act de necropsie.](#)

Pentru neutralizarea cadavrului și a resturilor rezultate în urma necropsiei, vezi procedura din Capitolul 10: neutralizarea și ecarisarea teritoriului.

8.4. Procedura pentru recoltarea probelor pentru teste virusologice

a. Probele de organe. Pentru detectarea virusului, antigenului sau al genomului viral al **pestei porcine clasice** de la mistreții morți sau vânați, cele mai potrivite probe sunt țesuturile din tonsile (amigdale), stern, splină și rinichi. În plus, este recomandat să se preleveze două probe din alte țesuturi limfatice, cum ar fi limfonodulul retrofaringian, parotidian, mandibular sau mezenteric și o probă de ileon. În cazul carcaselor autolizate, se alege un os lung întreg sau sternul.

Probele cele mai adecvate (organe și țesuturi) pentru a detecta virusul, antigenul sau genomul viral al **pestei porcine africane** sunt: amigdalele, limfonodurile (gastrohepatice, renale, submaxilare și retrofaringiene), splina, rinichii, pulmonii. Probele sunt prelevate de la pocii morți sau eutanasiați. În cazul în care carcasele sunt autolizate, se pot preleva sternul sau un os lung întreg.

b. Probele de sânge (PPC) recoltate pe anticoagulant și/sau fără anticoagulant trebuie să fie prelevate de la porcii care prezintă semne de febră sau alte semne de boală. De la mistreții morți sau vânați trebuie prelevate 2 probe, una din cord (ser sau sânge) și o probă de lichid toracoabdominal, în concordanță cu instrucțiunile autorității veterinare competente.

Probe de sânge (PPA) pentru diagnosticul serologic – detecția anticorpilor în pesta porcina africana se prelevează sânge fără anticoagulant, lăsat să coaguleze pentru a se exprima serul.

Probele se recoltează obligatoriu de la fiecare mistreț vânat sau găsit mort indiferent de situația epidemiologică.

8.5. *Transportul probelor*

Este recomandat ca toate probele:

- ✓ să fie transportate și depozitate în containere închise ermetic;
- ✓ să nu fie înghețate, dar să fie păstrate reci, la temperatura frigiderului;
- ✓ să fie expediate la laborator cât mai repede posibil;
- ✓ să fie menținute preferabil pe pachete de refrigerare și nu pe gheața carbonică pentru a le păstra reci;
- ✓ țesuturile sau organele să fie puse într-o pungă de plastic separată, închisă și etichetată corespunzător; acestea trebuie să fie puse în containere cu înveliș extern dur și împachetate cu suficient material absorbant pentru a le proteja de deteriorare și pentru a absorbi lichidele care se pot scurge;
- ✓ să fie transportate direct la laborator de către personal competent, pentru a se asigura un transport rapid și sigur;
- ✓ exteriorul pachetului trebuie să fie etichetat cu adresa laboratorului destinatar și trebuie să fie înscris următorul mesaj:

Material patologic animal; Perisabil; Fragil; A nu se deschide în afara unui laborator pentru pesta porcină clasică sau pesta porcină africană;

Probele vor fi trimise la IP CRDV. Persoana competentă din laboratorul de destinație a probelor trebuie să fie informată în timp util despre sosirea probelor.

În cazul în care probele sunt expediate pe calea aerului la laboratorul internațional de referință pentru pesta porcină clasică de la Hanovra (Germania) sau la laboratorul internațional de referință pentru pesta porcină africană de la Madrid (Spania), ambalajul se etichetează în conformitate cu regulamentele Asociației de Transport Aerian International (AITA).

Pe lada frigorifică să fie afișate etichete "BIOHAZARD", după unul dintre următoarele modele:

Echipamentul de protecție individual folosit de către cei care au examinat animalele și au recoltat probe, precum și restul materialelor nefolosite din trusa de recoltare se introduc în saci de plastic care vor fi dezinfectați la exterior și sigilați. Acești saci se deschid doar în camera de autoclavare din LV raionale, LDSA Cahul, LDSA Drochia sau IP CRDV. În cazul vizitării unei ferme autorizate, materialele folosite se lasă la vestiarul filtru sanitar - veterinar.

Probele vor fi trimise în cel mai scurt timp disponibil, pentru a se putea lucra în condiții optime.

Prelevarea, ambalarea și completarea formularelor revin în responsabilitatea medicului veterinar de liberă practică împuternicit, iar transportul și asigurarea securității probelor pe timpul transportului sunt în responsabilitatea administratorului fondului de vânătoare.

Probele individualizate se ambalează astfel: se introduc în primul sac de plastic, se închide și se decontaminează la exterior, după care se introduc în cel de-al doilea sac de plastic, care se sigilează, apoi se introduc în lada izotermă sau în termos.

Lada izotermă (cu baterii refrigeratoare) sau termosurile (cu gheață) se închid și se sigilează, efectuându-se dezinfecția exterioară a acestora.

Foile de însoțire se completează separat pentru fiecare fond de vânătoare și caz, atașându-se la lada izotermă sau termos; nu se vor introduce în interior.

Se va folosi echipamentul de protecție de unică folosință utilizat de către cei care au examinat animalele și au recoltat probe, precum și resturile de materiale rezultate de la necropsie și recoltarea de probe, se adună în saci. Acești saci și cadavrul se distrug și se îngroapă.

Probele se etichetează în funcție de prioritatea cazului și de codul specificat în foaia de însoțire:

- **etichetă roșie pentru cazuri de urgență;**
- **etichetă galbenă în cazul suspiciunii;**
- **fără etichetă în cazul supravegherii.**

Capitolul 9. Ancheta epidemiologica inițială

Medicul veterinar oficial din cadrul subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor trebuie să efectueze ancheta epidemiologică privind cazurile suspecte de PPC/PPA, pe baza chestionarelor pregătite în cadrul acestui manual, la *Formularul nr.8: Ancheta epidemiologica inițială.*

În caz de suspiciune, ancheta epidemiologica inițială, trebuie să stabilească cauzele bolii, sursele de transmitere a virusului și eventualii contacti.

Până la sosirea medicului veterinar oficial din cadrul DRSA/DMSA, administratorii fondurilor de vânatoare au următoarele obligații:

- ✓ să păstreze în condiții de securitate (ferindu-le de contactul cu oamenii, animalele domestice sau sălbatic) cadavrele animalelor moarte, carnea ori produsele obținute prin tăierea de urgență, fără a le înstrăina ori valorifica;
- ✓ să nu permită circulația animalelor și a persoanelor în locurile presupuse a fi contaminate;
- ✓ să păstreze eventualele furaje care au venit în contact cu animalele bolnave sau care sunt suspecte de contaminare, fără a le administra altor animale;
- ✓ să sechestreze la locul suspiciunii mijloacele de transport care s-a întâmplat să se afle la locul suspiciunii și orice alte obiecte contaminate, în vederea dezinfectării lor riguroase, înainte de a le repune în circulație.

Administrația publică locală, în calitate de unitate de sprijin în cadrul CLCB, imediat ce a fost anunțată despre apariția unei suspiciuni de boli transmisibile ale animalelor în mediul sălbatic, este obligată să acorde orice fel de ajutor solicitat de autoritatea sanitară veterinară competentă teritorial la combaterea bolii și la stingerea focarelor de boală, chiar dacă nu are în administrare fondurile de vânatoare.

Capitolul 10: Neutralizarea și ecarisarea teritoriului

10.1. Asigurarea ecarisării și a utilităților necesare

Ecarisarea cadavrelor de porci mistreți se poate face prin ardere sau prin îngropare la fața locului, pentru a evita deplasarea materialului infectant pe distanțe lungi. În funcție de condițiile existente și necesarul de materiale, se poate opta pentru o metodă sau alta.

Arderea cadavrului se poate face într-un șanț, săpat pe un câmp plat, poziționat pe cât posibil aproape de locul descoperirii cadavrului/animalului bolnav, respectând cerințele de distanța până la pânza freatică și resursele de apă.

10.1.1. Condiții de amplasare a șanțului de ardere

- ✓ să fie amplasat într-o zonă a fondului de vânătoare unde nu poate cauza incendii;
- ✓ să fie amplasat la minim 500 m distanță de ape curgătoare sau de direcția de curgere a apelor subterane, de orice casă sau zonă locuită, inclusiv obiective economice, militare, culturale etc.;
- ✓ să fie amplasat în afara zonelor de vizibilitate a șoselelor și căilor ferate;
- ✓ să nu fie poziționat pe direcția vânturilor dominante care ar putea duce emisiile către zonele locuite;
- ✓ să fie amplasat pe un sol stabil;
- ✓ să nu fie amplasat în zone ușor inundabile sau pe direcția torenților;
- ✓ să nu fie amplasat în zonele de protecție sau în zonele sanitare de protecție a surselor de apă potabilă sau a surselor de colectare a apelor minerale;
- ✓ să fie plasate în soluri protejate de apă sau greu permeabile.

10.1.2. Dimensiunea și înclinația șanțului

Dacă este vorba despre ecarisarea unui singur porc, se poate apela doar la îngropare. Când sunt implicate mai multe animale, se va apela la ardere și îngropare ulterioară.

Un loc pentru ardere este de preferat să fie un șanț. În cazul în care au fost depistate mai multe cadavre, șanțul poate avea adâncimea de 2,5-3 m, și lungimea

variabilă 2,5-3 m. În funcție de cum se realizează arderea, porcii vor fi depuși în șanț și stropiți cu dezinfectant.

Tot șanțul va fi acoperit cu pământ în strat gros de cel puțin 1 m, restul de șanț se va acoperi cu pământul din vârful.

Pentru a preveni dispersia lichidelor în sol, este recomandabilă amplasarea de geomembrane cu o grosime de 1,5 mm pe toată suprafața gropii, inclusiv pe taluzuri; structura straturilor de îngropare va fi (acolo unde este posibil), următoarea:

- un strat permanent de sol argilos compactat succesiv de minim 40 cm pe suprafața gropii, inclusiv taluzurile;
- un strat de material pentru incinerare (material lemnos) care trebuie așezat în straturi succesive. Pot fi folosite drept combustibil și petrolul, motorina sau benzina cu un conținut de sulf scăzut; dar, din considerente sociale și de mediu, este preferabil ca arderea să se facă fără petrol.

10.1.3. Neutralizarea prin îngroparea cadavrelor după ardere

Etape privind procedura de neutralizare prin îngropare:

- ✓ identificarea unui teren corespunzător unde se va face îngroparea;
- ✓ solicitarea autorizației de îngropare de la autoritatea locală de Mediu (se solicită în cadrul întrunirii CLCB), [Formularul nr. 9: Cerere către Autoritatea locală pentru Protecția Mediului pentru utilizarea metodei alternative de ecarisare a teritoriului;](#)
- ✓ procurarea materialelor necesare impermeabilizării solului, izolării cadavrelor și dezinfectării teritoriului;
- ✓ identificarea altor produse sau materiale infectate care trebuie îngropate;
- ✓ identificarea echipamentului și a mijloacelor tehnice necesare îngropării;
- ✓ stabilirea traseelor de transport al cadavrelor până la locul de neutralizare.

Cerințe tehnice pentru terenul unde se va face neutralizarea cadavrelor:

În selectarea locului de neutralizare prin îngropare după arderea cadavrelor trebuie ținut cont de următorii factori:

- ✓ să existe suficient pământ la suprafața pentru acoperirea locației;
- ✓ să fie asigurat accesul facil la căile de transport;
- ✓ să fie asigurat drenajul apei;
- ✓ vântul dominant să bată în direcția unor zone nepopulate și fără exploatații de animale receptiv;
- ✓ locația să fie într-o zonă inaccesibilă publicului din punct de vedere vizual.

Condițiile de amplasare a unei gropi sunt următoarele:

- ✓ să fie amplasată la minim 500 m aval, pe direcția de curgere a apei subterane, față de orice locuință sau zonă locuită, inclusiv obiective economice, militare, culturale etc.;
- ✓ distanța până la pânza de apă freatică să fie, pe toata perioada anului, mai mare de 2 m;
- ✓ să nu fie situată în apropierea bazinelor de alimentație cu apă potabilă a populației;
- ✓ să nu fie amplasată în zonele de captare a apelor medicinale și/sau minerale;
- ✓ să fie în afara zonei de vizibilitate a căilor rutiere și feroviare;
- ✓ să nu fie pe direcția dominantă a vântului care ar conduce emisiile către zona locuită;
- ✓ să fie într-o zonă cu teren stabil și fără alunecări de teren;
- ✓ să nu fie în zona inundabilă;
- ✓ să nu fie pe traseul torenților sau viiturilor;
- ✓ să nu fie în arii protejate sau zone de protecție sanitară a surselor de apă potabilă sau a surselor de captare a apelor minerale;
- ✓ să se amplaseze de preferat pe un teren impermeabil sau greu permeabil;
- ✓ să nu fie amplasată pe un teren cultivat cu culturi perene a căror înființare a necesitat mai mulți ani ca plantații de vii, livezi, păduri s.a.

În situația în care nu se confirmă diagnosticul de pestă porcină clasică sau pestă porcină africană, medicul veterinar oficial din cadrul DRSA/DMSA dispune ridicarea restricțiilor impuse la anunțarea suspiciunii.

PARTEA III CONFIRMAREA PESTEI PORCINE CLASICE SAU A PESTEI PORCINE AFRICANE LA MISTREȚI

Imediat ce s-a confirmat un caz primar de pestă porcină clasică sau africană la porcii mistreți, pentru reducerea răspândirii bolii, autoritatea veterinară centrală a Republicii Moldova trebuie:

a) să stabilească imediat un grup de experți ce include medici veterinari, vânători, biologi și epidemiologi specializați pe fauna sălbatică. Grupul de experți acordă consultanță autorității veterinare competente pentru:

- ✓ studierea situației epidemiologice și definirea zonei infectate;
- ✓ stabilirea de măsuri corespunzătoare ce trebuie aplicate în zona infectată, suplimentar măsurilor prevăzute la lit. (b) și (c); aceste măsuri pot include suspendarea activităților de vânătoare și interzicerea furajării mistreților;
- ✓ întocmirea planului de eradicare pentru a fi transmis Comisiei Europene;

efectuarea controalelor în vederea verificării eficienței măsurilor aplicate pentru eradicarea pestei porcine clasice/africane din zona infectată.

Capitolul 11: Notificarea internă

Notificarea internă a pestei porcine clasice/africane se efectuează atât la suspiciunea de boala, [Formularul nr. 1: Raport de notificare internă pentru suspiciune](#), cât și după ce boala a fost confirmată [Formularul nr. 10: Raport de notificare internă pentru confirmare](#) și se declară oficial.

Ambele boli sunt notificabile, în conformitate cu prevederile ordinului ANSA nr. 51 din 04 martie 2015 privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.

Atât suspiciunea cât și confirmarea pestei porcine clasice/africane trebuie să fie notificate obligatoriu și imediat.

Dacă este confirmată pesta porcină clasică/africană, autoritatea veterinară centrală a RM trebuie:

- a) să notifice boala și să furnizeze informații la OIE și statelor terțe cu privire la:
 - ✓ cazurile primare de pestă porcină clasică/africană, care sunt confirmate la mistreți;
 - ✓ rezultatele anchetei epizootologice efectuate;
- b) să furnizeze periodic, în scris, informații la OIE și statelor terțe cu privire la cazurile ulterioare confirmate la mistreții dintr-o zonă infectată cu pestă porcină clasică/pesta porcină africană.

Primirea raportului de notificare internă pentru confirmare, ANSA implică notificarea imediată la forurile internaționale:

- a) la Organizația Mondială pentru Sănătate Animală (OIE).

Notificarea internațională, la Organizația Mondială pentru Sănătate Animală (OIE) se face de către ANSA în baza Ordinului ANSA nr. 51 din 04 martie 2015 privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.

Capitolul 12: Măsuri în fondul de vânătoare în care s-a confirmat pesta porcină clasică sau pesta porcină africană

DRSA/DMSA primește prin raportul de încercări confirmarea pestei porcine clasice sau africane și medicul veterinar oficial întocmește actul sanitar veterinar de declarare oficială a bolii, folosind modelul din [Formularul nr. 11: Act sanitar veterinar de declarare oficială a bolii](#), din care rezultă:

- a) localizarea focarului;
- b) efectivul de mistreți din fondul de vânătoare;
- c) numărul de mistreți morți, uciși, din focar;
- d) efectivele de animale altele decât mistreții;
- e) numărul mistreților îmbolnăviți;
- f) situația mistreților din fondurile de vânătoare învecinate cât și a exploatațiilor de porci domestici din zonă;
- g) data confirmării pestei porcine clasice/africane la mistreți,
- h) măsuri dispuse de medicul veterinar oficial pentru combaterea și prevenirea difuzării bolii.

Imediat ce s-a confirmat un caz de pestă porcină clasică sau africană la mistreți și boala a fost declarată oficial, pentru limitarea răspândirii bolii, DRSA/DMSA trebuie:

a) să pună imediat sub supraveghere veterinară oficială exploatațiile de porci din zona infectată definitivă și să dispună:

- ✓ efectuarea unui recensământ oficial al tuturor categoriilor de porci din toate exploatațiile. Informațiile din recensământ trebuie prezentate la cerere și pot fi verificate la fiecare inspecție. Pentru exploatațiile de porci în aer liber, primul recensământ efectuat poate fi realizat pe baza unei estimări;
- ✓ toți porcii din exploatații să fie ținuți izolați în adăposturile lor sau în alt loc unde aceștia pot fi izolați de mistreți. Mistreții nu trebuie să aibă acces la nici un material care ulterior poate intra în contact cu porcii din exploatație;
- ✓ nici un porc să nu intre sau să nu iasă din exploatație, exceptând cazul în care mișcarea este avizată de autoritatea veterinară competentă teritorial, ținând cont de situația epidemiologică;
- ✓ se vor instala mijloace de decontaminare corespunzătoare la intrările și ieșirile exploatației și clădirilor ce adăpostesc porci;
- ✓ vor fi aplicate măsuri de igienă corespunzătoare de către toate persoanele care intră în contact cu mistreții, pentru a reduce riscul de răspândire a virusului pestei porcine clasice sau africane, măsuri ce pot include interdicția temporară a persoanelor ce au intrat în contact cu mistreții de a intra într-o exploatație porcină;
- ✓ toți porcii morți sau bolnavi dintr-o exploatație, cu simptome de pestă porcină clasică/pestă porcină africană să fie testați pentru detectarea prezenței pestei porcine clasice sau pestei porcine africane;

- ✓ să nu fie introdusă în exploatațiile de porcine nici o parte a unui mistreț, fie împușcat, fie găsit mort și nici un material sau echipament ce poate fi contaminat de virusul pestei porcine clasice sau africane;
 - ✓ porcii, materialul seminal, embrionii sau ovulele provenite de la aceștia să nu părăsească zona infectată, pentru comercializare locală sau pentru export;
 - ✓ să dispună imediat ca toți porcii sălbatici împușcați sau găsiți morți în zona infectată să fie examinați de către un medic veterinar oficial pentru pesta porcină clasică/pesta porcină africană, conform manualului de diagnostic. Carcasele tuturor animalelor ce au reacționat pozitiv trebuie să fie prelucrate sub supraveghere veterinară oficială.
- b)** în cazul în care se constată numeroase cazuri de îmbolnăviri se procedează la suspendarea activităților de vânatoare și interzicerea furajării porcilor sălbatici;
- ✓ dacă în urma controalelor stabilite în programul strategic se confirmă cazuri pozitive la examenul virusologic, se interzice vânatoarea prin metoda la „goană”, urmând ca recoltarea cotei aprobate de mistreți să se facă prin metoda la „pândă”;
 - ✓ se continuă recoltarea probelor de organe și ser de la toți mistreții vânați sau morți, accidentați din zona infectată;
 - ✓ este indicat să se facă izolarea virusului, conform procedurii de laborator menționate în manualul de diagnostic, pentru a se identifica tipul genetic al virusului;
 - ✓ în lipsa posibilității de ecarisare specializată, toți mistreții găsiți morți, bolnavi și împușcați din fondul de vânatoare afectat, sunt neutralizați și îngropați în locul respectiv cu respectarea procedurii neutralizare și îngropare prezentate;
- c)** să efectueze ancheta epidemiologică finală, [Formularul nr. 12: Ancheta epidemiologică finală](#);
- d)** se vor respecta toate măsurile stabilite prin HG Nr. 481 din 29.03.2008 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitare veterinare”, Anexa nr.1, privind măsurile de control al pestei porcine clasice și Anexa nr.2, privind stabilirea unor prevederi specifice de control al pestei porcine africane, prin:
- ✓ interzicerea deplasării și transportului pe drumuri publice sau private a porcilor, cu excepția că acestea sunt autorizate de autoritatea veterinară competentă teritorial, cu excepția tranzitului pe șosea sau calea ferată când acestea se fac fără descărcare sau oprire și nici a porcilor pentru tăiere

imediată proveniți din afara zonei de supraveghere dacă abatorul este în zona menționată;

- ✓ curățarea și dezinfectia mijloacelor de transport, care transportă porci și a altor animale, materii care pot fi contaminate.
- ✓ nici un mijloc de transport nu poate ieși din zonă fără a fi curățat și dezinfectat;
- ✓ interzicerea intrării sau ieșirii timp de 7 zile de la stabilirea zonei de restricție a oricărui animal domestic fără avizul autorității veterinare competente teritorial ;
- ✓ interzicerea mutării porcilor din exploatarea unde sunt ținuți timp de 21 de zile de la data la care nu se mai constată cazuri de boală în fondul de vânătoare infectat.

Capitolul 13: Stabilirea zonelor de restricție

Pentru stabilirea zonelor de restricție în cazul evoluției pestei porcine clasice sau africane la mistreții dintr-un fond de vânătoare, ANSA sau DRSA/DMSA trebuie să țină cont de rezultatele anchetei epidemiologice, densitatea populației de mistreți, incidența cazurilor de boală, situația geografică, respectiv barierele naturale sau artificiale, densitatea exploatarea cu porci domestici, modalitățile de deplasare a mistreților în funcție de condițiile de hrană, apă sau de anotimp. Totodată, se va ține cont și de existența târgurilor de animale, a expozițiilor și exploatarea comerciale industriale, a abatoarelor, a personalului disponibil pentru a controla orice deplasare a porcilor domestici și a mistreților în jurul zonei infectate.

Se va avea în vedere dacă zonele de restricții includ părți din teritoriul altor raioane sau al unor state vecine, situație în care autoritățile veterinare respective cooperează cu autoritatea veterinară centrală a RM pentru a stabili acele zone.

ANSA trebuie să ia măsuri de alarmare/semnalizare evidentă, avertizarea publicului și fermierilor, resurse media, pentru informarea tuturor persoanelor interesate din zona în care a fost confirmată boala.

Măsurile care se aplică în aceste zone sunt similare cu cele din zona infectată, dar cu o intensitate și o incidență mai redusă. Stabilirea măsurilor în zona de restricție sunt în responsabilitatea CLCB, DRSA/DMSA și a medicului veterinar oficial.

Capitolul 14: Eliminarea și ecarisarea zonelor infectate cu pesta porcina clasică sau africană la mistreți

14.1. Eliminarea mistreților bolnavi din fondul de vânătoare afectat

Eliminarea mistreților observați bolnavi se face prin metodele obișnuite de recoltare a vânatului: vânătoarea cu pistolul cu glonte liber sau pușcă.

Armele folosite pentru vânat trebuie autorizate de către autoritatea competentă pentru autorizarea armelor de vânătoare și trebuie folosite corect, numai de către personalul calificat.

14.2. Ecarisarea teritoriului, procesarea cadavrelor și deșeurilor animale

14.2.1. Condiții privind prelucrarea cadavrelor și deșeurilor animale

Fiind considerate materiale cu grad ridicat de risc, cadavrele trebuie prelucrate într-o întreprindere pentru materiile cu grad ridicat de risc prin procesare industrială, aprobată de autoritatea sanitară veterinară.

În cazul în care această opțiune nu este posibilă, se va apela la îngropare cât mai aproape de locul unde mistrețul a fost identificat.

Locul folosit pentru îngropare trebuie să îndeplinească condițiile generale de îngropare a materialelor de risc și să fie îngrădit și marcat ulterior în mod corespunzător, pentru a împiedica venirea în contact a animalelor sălbatice cu aceste materiale de risc.

Capitolul 15: Dezinfecția locurilor infectate din fondurile de vânătoare

Autoritatea veterinară centrală (ANSA) trebuie să se asigure că sunt respectate principiile și procedurile ce țin de curățare, dezinfecție și tratament cu insecticide stabilite în:

- anexa nr. 2 al Normei sanitare veterinare privind măsurile de control al pestei porcine clasice, aprobată prin HG nr 481 din 29.03.2008 „Principii și proceduri ce țin de curățare și dezinfecție”;

- anexa nr. 2 al Normei sanitare veterinare privind stabilirea unor prevederi specifice de control al pestei porcine africane, aprobată prin HG nr 481 din 29.03.2008 „Principii și proceduri ce țin de curățare, dezinfecție și tratament cu insecticide”;

Dezinfectantele ce se utilizează și concentrațiile lor trebuie să fie aprobate oficial de autoritatea competentă, pentru a garanta distrugerea virusului pestei porcine clasice/africane.

Eficacitatea anumitor dezinfectante fiind redusă în urma unei depozitări prelungite, ea trebuie verificată periodic înainte de utilizare.

Condițiile de utilizare a degresanților, a dezinfectantelor și a insecticidelor trebuie să garanteze că eficacitatea lor este uniformă. Parametrii tehnici indicați de către fabricant, precum presiunea, temperatura minimă și durata de contact necesară, trebuie respectați.

Capitolul 16. Proceduri de vaccinare de urgență a mistreților

16.1. Vaccinarea pentru pesta porcină clasică

Atunci când Republica Moldova intenționează să aplice vaccinarea de urgență a porcilor mistreți, aceasta trebuie să trimită la Organizația Mondială pentru Sănătate Animală (OIE) un plan care să cuprindă informații cu privire la:

- a. situația bolii care a condus la solicitarea aplicării vaccinării de necesitate;
- b. dimensiunea zonei geografice în care trebuie efectuată vaccinarea de necesitate;
- c. tipul de vaccin ce urmează să fie utilizat și procedura de vaccinare;
- d. eforturile speciale ce trebuie realizate pentru a vaccina tineretul porcin;
- e. durata preconizată a campaniei de vaccinare cu rapel;
- f. numărul aproximativ de mistreți ce urmează să fie vaccinați;
- g. măsurile adoptate pentru a se evita fluctuații masive în populația de mistreți;
- h. măsurile adoptate pentru a se evita orice răspândire a virusului vaccinal la porcii ținuți în exploatații, dacă este cazul;
- i. rezultatele preconizate ale campaniei de vaccinare și parametrii care se vor lua în considerare pentru a verifica eficiența acesteia;
- j. autoritatea însărcinată cu supravegherea și coordonarea departamentelor responsabile cu aplicarea planului;
- k. sistemul stabilit pentru ca grupul de experți desemnat să poată evalua în mod regulat rezultatele campaniei de vaccinare;
- l. alte elemente corespunzătoare stării de necesitate.

Dacă zona de vaccinare este apropiată de teritoriul unui stat vecin în care, de asemenea, se aplică măsuri pentru a eradica pesta porcină clasică la mistreți, trebuie realizată concordanța între planul de vaccinare și măsurile aplicate în acest stat.

Planul de vaccinare de urgență poate fi aprobat sau pot fi solicitate modificări și completări înainte de a fi aprobat.

În conformitate cu procedura menționată anterior, planul de vaccinare de urgență poate fi modificat sau suplimentat ulterior, ținându-se cont de evoluția situației.

Autoritatea veterinară centrală (ANSA) trebuie să transmită la OIE la fiecare 6 luni, un raport cu privire la rezultatele campaniei de vaccinare.

16.1.1. Obiectivele programului de vaccinare de urgență

a. asigurarea unei perioade de liniște epidemiologică prin protejarea populației de mistreți împotriva virusului pestei porcine clasice, astfel încât boala să nu mai prezinte un risc major pentru populația de porcine domestice;

b. menținerea statusului imun al mistreților din fondul cinegetic, pentru a fi protejați împotriva virusului PPC;

c. monitorizarea continuă a efectivelor de mistreți prin examen morfopatologic și de laborator efectuat la toți mistreții morți, accidentați sau vânați;

d. diminuarea presiunii virale în relația cu virusul pestei porcine clasice în fondul cinegetic și reducerea semnificativă a numărului de mistreți afectați de boală;

e. reducerea costurilor pentru realizarea programului de eradicare a bolii.

Personalul din cadrul ocoalelor silvice are responsabilitatea plasării momelilor vaccinale în locurile stabilite, în coordonarea și sub supravegherea medicului veterinar oficial. Plasarea momelilor se efectuează manual, iar acestea trebuie să fie acoperite cu pământ în strat subțire, pentru evitarea inactivării virusului prin variații de temperatură și a consumului momelilor de către animale competitive din același biotop. Plasarea momelilor se efectuează după 10-14 zile, în momentul în care se consideră că mistreții și-au format reflex condiționat față de locurile specifice de vaccinare, prin administrarea în locurile de hrănire, în perioada menționată, de hrană pentru inducerea reflexului condiționat.

Trebuie să se efectueze 3 campanii de vaccinare în primăvară, vară și toamnă. Fiecare campanie constă în două vaccinări efectuate la interval de 28 de zile. În fiecare loc specific de vaccinare, trebuie să fie plasate 20-40 de momeli vaccinale, în funcție de densitatea mistreților din zona de vaccinare respectivă. În zona de

vaccinare, locurile specifice de vaccinare trebuie să fie instituite la distanță de aproximativ 2 km.

După fiecare plasare de momeli, se interzice vânătoarea la locurile specifice de vaccinare timp de 4 zile, pentru a nu deranja mistreții și a se asigura consumul în totalitate al momelilor. Momelile neconsumate și eventual capsulele momelilor consumate sunt colectate de către vânători, după perioada menționată, și returnate prin responsabilitatea medicului veterinar oficial la DRSA/DMSA.

Distribuirea momelilor vaccinale este organizată de medicul veterinar oficial din cadrul DRSA/DMSA. Acesta notifică la DRSA/DMSA datele referitoare la efectuarea vaccinării orale de urgență a mistreților, conform [Formularului nr. 13: Înregistrarea datelor privind vaccinarea orală a mistreților împotriva pestei porcine clasice](#). Acest formular se transmite la DRSA/DMSA în cel mult 10 zile de la a doua vaccinare.

În vederea obținerii unei imunizări eficiente a mistreților din categoria tineret, pentru vaccinarea acestora trebuie să se utilizeze cuști de aproximativ 1,5 m înălțime, confecționate din bare situate la distanță între ele, încât să permită accesul înăuntru doar al purceilor mici.

Locul specific de vaccinare trebuie să aibă o arie suficient de mare, care să permită accesul tuturor mistreților din arealul arondat. Aceasta trebuie să aibă cel puțin 200 m².

Durata de timp în care este eficient să se realizeze vaccinarea de urgență a mistreților este de 3 ani. Această durată se poate prelungi în situații epidemiologice nefavorabile sau când riscul privind pesta porcină clasică se menține ridicat. Vaccinarea de urgență a mistreților trebuie să continue cel puțin un an după ultimul caz de boală diagnosticat la mistreți.

Concomitent cu aplicarea vaccinării orale de urgență și a măsurilor sanitare veterinare complementare acesteia, autoritățile silvice trebuie să pună în aplicare o strategie de reducere a numărului de mistreți la un nivel care să nu afecteze supraviețuirea acestei specii, în special diminuarea anuală a numărului de mistreți din categoria tineret, aceștia constituind principalul element de risc în lanțul epidemiologie al bolii.

Numărul de mistreți ce trebuie vaccinați se determină pe baza unor evaluări efectuate de personalul din cadrul inspectoratelor teritoriale silvice și de vânătoare, de paznici, vânători, gestionari ai fondurilor de vânătoare, la sfârșitul fiecărui sezon de vânătoare.

Trebuie avut în vedere că numărul mistreților existent în teritoriu este întotdeauna mai mare decât cel declarat de autorități. La vaccinare, dar și la recoltarea probelor pentru supraveghere trebuie ținut cont de acest aspect.

Realizarea vaccinării de urgență a mistreților presupune îndeplinirea unor măsuri pregătitoare, pregătirea condițiilor pentru realizarea vaccinării și etapizarea acestora în 3 faze de vaccinare.

16.1.2. Obligațiile gestionarilor fondurilor de vânătoare în cazul urmării unui program de vaccinare de urgență a porcilor mistreți

- a. la sfârșitul sezonului de vânătoare efectuează catagrafia populației de mistreți de pe fiecare fond de vânătoare, stabilind numărul de mistreți ce urmează să fie vaccinați;
- b. înaintează DRSA/DMSA o solicitare scrisă pentru asigurarea necesarului de momeli vaccinale;
- c. stabilesc împreună cu șeful secției sănătate și bunăstare animală din cadrul DRSA/DMSA necesarul de momeli vaccinale pentru fiecare fond de vânătoare;
- d. stabilesc responsabilii care plasează momelile vaccinale, sub supraveghere sanitară veterinară;

Pentru realizarea în condiții corespunzătoare a vaccinării de urgență, gestionarii fondurilor de vânătoare, proprietarii porcinelor domestice crescute liber, medicii veterinari oficiali verifică dacă se asigură condițiile privind:

- ✓ transportul, depozitarea și manipularea momelilor vaccinale în condițiile precizate de producător;
- ✓ purtarea obligatorie a echipamentului de protecție constituit din: halat, bonetă, salopetă, combinezon de unică folosință, cizme de cauciuc și mănuși de unică folosință;
- ✓ folosirea ustensilelor necesare plasării momelilor vaccinale;
- ✓ necesarul de furaje la locurile de administrare a vaccinului;
- ✓ formularele necesare întocmirii evidențelor sanitare veterinare ce constau în: harta zonei de vaccinare, formular pentru acceptarea momelilor, formular pentru înregistrarea datelor privind imunizarea orală a mistreților împotriva pestei porcine clasice, formular pentru examinarea de laborator a mistreților.

Pentru efectuarea vaccinării de urgență, personalul responsabil (administrator, padurar, vanator), instruit pentru aplicarea momelilor, sub coordonarea și supravegherea medicului veterinar oficial sau de liberă practică împuternicit, asigură:

- ✓ stabilirea locurilor de aplicare a momelilor vaccinale pe fiecare fond de vânătoare;
- ✓ marcarea locurilor unde sunt administrate momelile vaccinale;
- ✓ furajarea continuă a mistreților pe o perioadă de 10-14 zile, înainte de plasarea momelilor vaccinale;
- ✓ plasarea momelilor vaccinale și a furajului în gropi cu adâncimea de 10 cm, plasate în perimetrul delimitat din 2 în 2 metri și acoperite cu pământ ce nu trebuie tasat, în vederea protejării vaccinului;
- ✓ interzicerea vânătorilor și a circulației persoanelor în zonele specifice de vaccinare;
- ✓ colectarea momelilor vaccinale neconsumate și a capsulelor după 5 zile de la administrarea acestora, în vederea predării acestora la DRSA/DMSA.

16.1.3. Măsuri pentru prevenirea răspândirii virusului vaccinal la porcii domestici

Pentru prevenirea răspândirii virusului vaccinal la porcii domestici, momelile trebuie plasate manual în locurile specifice de vaccinare. Momelile trebuie îngropate în sol, la o adâncime de cel mult 20 cm, împreună cu un știulete de porumb, pentru a le proteja față de variațiile de temperatură din mediu și față de animalele din alte specii existente în biotop.

În vecinătatea fondurilor de vânătoare în care se aplică vaccinarea orală de urgență a mistreților se iau următoarele măsuri:

- a. interzicerea creșterii porcinelor domestice în libertate;
- b. gestionarea resturilor menajere, a gunoiului și așternutului în exploatațiile nonprofesionale și profesionale, astfel încât acestea să nu vină în contact sau să fie accesibile mistreților;
- c. îndepărtarea adecvată a intestinelor, după prelevarea de probe, indiferent dacă aceasta se efectuează la locul uciderii sau într-o unitate specializată;
- d. interzicerea accesului vânătorilor în exploatații profesionale și în cele nonprofesionale – microfermă comercială cel puțin 21 de zile după participarea la vânători.

Prelevarea de probe de la mistreți și examinarea de laborator se efectuează conform Manualului de diagnostic și după cum prevede cap. XV „Proceduri de diagnostic și cerințe de biosecuritate” al Normei sanitare veterinare privind măsurile de control al pestei porcine clasice, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 481 din 29 martie 2008.

16.2 Vaccinarea pentru pesta porcină africană

Pentru pesta porcină africană nu există vaccin disponibil.

Capitolul 17: Măsuri suplimentare pentru controlul vânatului

Fiecare mistreț împușcat trebuie marcat imediat de către personalul din cadrul ocoalelor silvice, conform instrucțiunilor medicului veterinar oficial în a cărei arie de activitate are loc vânătoarea.

Mistreții vânați trebuie să fie transportați, prin responsabilitatea personalului silvic responsabil de vânătoare, la centrele de colectare a vânatului sălbatic în care vânatul se ține o anumită perioadă. Pe durata transportului trebuie să se evite contactul direct sau indirect cu exploatații comerciale industriale și nonprofesionale de porcine. Carcasele porcilor mistreți se țin în aceste depozite, din motive sanitare veterinare, până când rezultatele de laborator privind pesta porcină clasică/pesta porcină africană sunt disponibile, pentru a se asigura trasabilitatea.

Probele prelevate de la mistreți în depozitele speciale se trimit la IP CRDV pentru efectuarea examenelor specifice pentru pesta porcină clasică/pesta porcină africană. Copia acestui formular este păstrată la direcția sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor respectivă.

Gestionarii centrelor de colectare a vânatului sălbatic în care se prelevează probele pentru examene de laborator sau cei ai fondurilor de vânătoare, atunci când prelevarea de probe s-a efectuat necorespunzător în momentul vânătorii, sunt responsabili pentru distrugerea cadavrelor și carcaselor de mistreți pentru care investigațiile de laborator au relevat rezultate pozitive în relație cu pesta porcină clasică/pesta porcină africană.

DRSA/DMSA, controlează distrugerea în siguranță a cadavrelor și a carcaselor de mistreți. Măsurile trebuie să asigure că nici o carcasă provenită de la mistreți la care investigațiile de laborator au fost pozitive nu este scoasă din depozitul special sau din zona infectată, în cazul cadavrelor de mistreți.

Capitolul 18: Stingerea bolii în zona infectată cu PPC/PPA la mistreți și ridicarea restricțiilor

Restricțiile stabilite la declararea bolii se ridică prin actul sanitar veterinar de stingere oficială a bolii eliberat de medicul veterinar oficial după ce a trecut o perioadă de cel puțin 12 luni de la ultimul caz confirmat de pestă porcină clasică la porcii sălbatici din zona infectată. În cazul PPA, restricțiile se ridică după 24 de luni de la ultimul caz și după aplicarea în litera legii a tuturor măsurilor de control.

Modelul actului este prezentat în [Formularul nr. 14: Act sanitar veterinar de stingere oficială a bolii.](#)

Actul de stingere se înregistrează la primărie și DRSA/DMSA. Autoritatea Veterinara Centrala transmite la OIE și statelor terțe un raport de informare privind stingerea epidemiei.

Capitolul 19: Instruirea personalului

Va fi realizată de către specialiști desemnați de ANSA pentru instruirea personalului sanitar veterinar (personal DRSA/DMSA, medici veterinari de liberă practică), vânători, pădurari și auxiliar implicat în punerea în aplicare a planurilor de intervenție pentru pesta porcină clasică/africană la mistreți care trebuie instruit periodic cu privire la procedurile specifice ce urmează a fi aplicate.

Cursurile de instruire trebuie să includă:

- aspecte privind semnele clinice, lezionale, epidemiologice, profilaxie și combaterea bolii, inclusiv ancheta epidemiologică;
- aspecte privind ecarisarea, procesarea deșeurilor, activității de screening și proceduri de trasabilitate;
- modul de notificare a bolii;
- realizarea publicității și implementarea mijloacelor specifice de avertizare a populației;
- exerciții de simulare teoretice și practice, alarmări etc.

La nivelul DRSA/DMSA se pot organiza simulări privind evoluția peștei porcine clasice la mistreți la care sunt invitați pentru a fi instruiți medicii veterinari oficiali, medicii veterinari de liberă practică imputerniciți, reprezentanții fondurilor de vanatoare, reprezentanții autorității silvice în teritoriu, paznici de vânătoare, pădurari, etc.

Capitolul 20: Publicitatea și avertizarea

ANSA va întocmi periodic informări privind situația internă și internațională a pestei porcine clasice/africane în țările limitrofe și în lume, care va fi distribuit:

- tuturor DRSA/DMSA;
- administrațiilor ocoalelor silvice și fondurilor de vanatoare.

În cazul existenței unui risc privind pesta porcină clasică/africană în țară, în țările vecine și în Europa, ANSA va iniția emisiuni televizate și intervenții prin intermediul celorlalte mijloace mass media pentru a explica populației despre aceste aspecte.

Periodic pot fi publicate în presă aspecte practice privind supravegherea, prevenirea și combaterea pestei porcine clasice/africane și implicațiile sanitare și în special economice ale acesteia.

La fiecare DRSA/DMSA va exista cel puțin un exemplar din Planul de contingenta pentru pesta porcină clasică/africană.

ANSA are obligația postării pe site-ul propriu a manualelor operaționale, planurilor de contingență (intervenție) și a altor proceduri elaborate în acest scop și de a avertiza DRSA/DMSA despre publicarea lor.

PARTEA IV

Formulare specifice

Formularul nr. 1: Model de Raport de notificare internă pentru suspiciune

RAPORT DE NOTIFICARE INTERNĂ A BOLILOR PENTRU SUSPICIUNE

Codul bolii		Ziua		Luna		Anul			

1. _____
Raionul

2. _____
Numele și funcția persoanei care raportează

3. _____
Numărul de fax și adresa de poștă electronică

4. _____
Denumirea bolii

5. _____
Metoda de diagnostic

6. _____	7. _____	8. _____
Data detecției inițiale separate a modificării statusului de sănătate	Data estimativă a primei infecții	Nr. de focare identificate

9. Localizarea geografică a focarului (focarelor)*

.....
.....
.....

10*). Detalii referitoare la focar/focare

Nr. de focare	Specia	Nr. de animale existente în focar	Nr. de animale afectate	Cu semne clinice	Din care:		
					Moarte	Ucise	Sacrificate

11*). Detalii privind efectivul afectat

.....
.....

12*). Detalii privind epidemiologia bolii

.....
.....

13*). Măsuri de control luate la data raportării

.....
.....

*) Datele și elementele de detaliu sunt deținute de Subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor.

Șef STSA,

.....

Șef adjunct STSA,

.....

Șef Secției sănătatea și bunăstarea animalelor,

.....

Formularul nr. 2: Model de Dispoziție de punere sub supraveghere în suspiciunea de pesta porcina clasică/pesta porcină africană la mistreți, în fondurile de vânătoare

CLCB raionul/municipiul _____

Nr _____ Data ____ / ____ / _____

Dispoziție
de plasare sub supraveghere în suspiciunea de pesta porcina clasică/pesta porcină africană la mistreți, în fondurile de vânătoare

La data de, s-a constatat oficial suspiciunea de pesta porcină clasică/pesta porcină africană în fondul de vânătoare.....
..... din localitatea.....;

Având în vedere această constatare, se stabilesc următoarele restricții, pentru

a) fondul de vânătoare.....

b) parte a primăriei, comunei

c) zona (descriere zonei).....

- se interzice orice mișcare a porcilor domestici în afara exploatațiilor de origine;
- suprafața infectată și efectivul de mistreți este plasat sub observație sanitară veterinară, până la clarificarea situației sub aspect epidemiologic;
- pătrunderea persoanelor străine în fondul de vânătoare plasat sub supraveghere sanitară veterinară, mai ales a celor care dețin porcine, este strict interzisă;
- nici un cadavru sau carne provenind de la mistreți din fondul de vânătoare aflat sub restricții nu poate părăsi zona fără o autorizație de la autoritatea competentă;
- se interzice organizarea de vânători în perimetrul fondului de vânătoare până la infirmarea suspiciunii de boală, cu excepția vânătorilor în scop de diagnostic;
- mișcările de mamifere domestice, vehicule și echipament dinspre sau spre fondul de vânătoare sunt supuse condițiilor și autorizării de către autoritatea competentă;

Această dispoziție rămâne în vigoare până la clarificarea situației sub raport epidemiologic.

Cu stimă,

Nume.....Funcție.....

Semnătură

Formularul nr. 3: Model de Dispoziție de informare a cetățenilor cu privire la zona infectată și măsuri

CLCB raionul / municipiul _____

Nr _____ Data ____ / ____ / _____

Dispoziție de informare a cetățenilor cu privire la focare și măsuri

Stimați cetățeni,

Pe teritoriul localității....., în fondul de vânătoare..... există suspiciunea de evoluție a pestei porcine clasice/pestei porcine africane. Centrul Local de Combatere a Bolilor din raionul/municipiul..... a aplicat măsuri de control în conformitate cu prevederile HG nr. 481 din 29.03.2008 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitare veterinare” - Anexa nr.1 „Norma sanitară veterinară privind măsurile de control al pestei porcine clasice” și Anexa nr. 2 Norma sanitară veterinară privind stabilirea unor prevederi specifice de control al pestei porcine africane.

Pentru a limita răspândirea bolii, până la noi dispoziții, se ordonă următoarele:

- toate porcinele din localitate se vor ține închise în curte, fără acces la pășunat și bălți, pentru a împiedica venirea în contact a porcinelor domestice cu cele sălbatice și pentru a limita răspândirea bolii;
- toate cazurile de îmbolnăvire sau moarte la porcinele din curtea proprie, vor fi anunțate, fără întârziere, medicului veterinar de liberă practică împuternicit;
- toate cazurile în care cadavrele de mistreți sunt descoperite pe fondul de vânătoare, terenuri agricole sau alte locuri, se anunță, fără întârziere, medicului veterinar de liberă practică împuternicit;
- până la clarificarea situației sub aspect epidemiologic din fondul de vânătoareînvecinat localității....., se interzice organizarea pe teritoriul localității de piețe, târguri sau expoziții de păsări și animale, cât și organizarea de vânători în zonă;
- toate indicațiile medicului veterinar de liberă practică împuternicit se respectă necondiționat.

Nerespectarea acestei dispoziții reprezintă încălcarea legii și se sancționează în conformitate cu legislația în vigoare.

Cu stimă,

Nume.....Funcție.....

Semnătură

Formularul nr. 4: Model de Raport de inspecție al fondului de vânătoare

RAPORT DE INSPECȚIE AL FONDULUI DE VÂNĂTOARE

Numărul de înregistrare al fondului de vânătoare.....
Numele administratorului.....
Adresa administratorului.....
Numele fondului de vânătoare.....
Adresa fondului de vânătoare.....
Medic veterinar cu libera practica împuternicit

1. Catagrafia efectivului de mistreți din fondul de vânătoare:

Categoria de mistreți	Nr. mistreți	Nr. animale bolnave	Nr. animale moarte
Scroafe			
Vieri			
Purcei (0-6 luni)			
Tineret (6-12 luni)			
Total			

2. Semne clinice:

Mistreții din fondul de vânătoare prezintă semnele clinice de boală Da o Nu o
Data când au fost înregistrate semnele de boala.....
Categoria de mistreți la care a fost observată boala

Nr. de animale infectate înainte de inspecție.....
Dacă sunt animale moarte cu tabloul clinic relatat..... Da o Nu o
Nr. de animale afectate în momentul inspecției.....

Ce semne clinice sunt prezente:

Stau culcate în diferite locuri.o
Letargie (somm adânc).....o
Conjunctivita.o
Diaree.....o
Febra (⁰C).....o
Tuse... ..o
Cianoza (extremități, abdomen).....o
Pneumonie.....o
Pierdere în greutate.....o
Avort.....o
Procent important de purcei fătați morți.....o
Procent important de purcei anormali.....o
Semne nervoase.....o
Alte constatări:.....

.....

Leziuni notate in timpul examinării necropsie:

3. Rezultatele investigațiilor de laborator

<i>Data</i>	<i>Nr. fond vânătoare</i>	<i>Nr. de mistreți</i>	<i>Tipul investigațiilor</i>	<i>Țesuturi</i>	<i>Sânge</i>	<i>Rezultat</i>

4. Dacă în ultimele 2 luni s-au produs mișcări controlate de mistreți între fondurile de vânătoare

.....

5. Informare cu privire la persoane, mașini pentru transport etc. care au tranzitat fondul de vânătoare

.....

6. Alte comentarii:

.....

Data și durata inspecției

Semnătura

Numele cu litere mari

**Formularul nr. 5: Model de FOAIE DE ÎNSOȚIRE a materialului patologic
recoltat pentru cercetările de laborator**

Solicitantul _____
(Direcția raională/municipală pentru Siguranța Alimentelor)

Medicul veterinar oficial _____ **L.Ș.**
(semnătura numele prenumele)

Proprietarul _____
(denumirea agentului economic, proprietar, nume, prenume, adresa)

Medicul veterinar responsabil de prelevarea probelor

(semnătura numele prenumele)

.....
.....

FPO - 10-02

Cod _____ **I.P. CRDV**

” _____ ” _____ **a.20** _____

ora _____

**FOAIE DE ÎNSOȚIRE
a materialului patologic recoltat pentru cercetările de laborator**

Se îndreaptă (cadavru, material patologic) _____

Specia, vârsta _____

Numărul animalului-crotaliei _____

Data, ora de recoltare _____

Sigiliu Nr. _____

Data, ora expedierii _____

Data îmbolnăvirii animalului _____

Data morții _____

Starea clinică _____

Date anatomopatologice _____

Imunizări, tratamente efectuate și data _____

Diagnosticul prezumtiv _____

Scopul cercetării (monitoring, import/export, la solicitare) _____

Indicii determinați _____

P.S.

Documentul este întocmit în 3 exemplare, în primul exemplar se indică solicitantul, proprietarul, se aplică ștampila DRSA/DMSA; în exemplarele 2 și 3 nu se indică solicitantul, proprietarul, nu se aplică ștampila.

**Formularul nr. 6: Model de FOAIE DE ÎNSOȚIRE a mostrelor recoltate
pentru cercetări de laborator**

Solicitantul _____
(Direcția raională/municipală pentru Siguranța Alimentelor)

Medicul veterinar oficial _____ L.Ș.
(semnătura numele prenumele)

Proprietarul _____
(denumirea agentului economic, proprietar, nume, prenume, adresa)

Medicul veterinar responsabil de prelevarea probelor

(semnătura numele prenumele)

FPO - 10-02

Cod _____ I.P. CRDV
„_____” _____ a.20_____
ora _____

**FOAIE DE ÎNSOȚIRE
a mostrelor recoltate pentru cercetări de laborator**

Se îndreaptă _____ mostre de _____

De la (specia) _____

Data, ora de recoltare a mostrelor _____

Sigiliu Nr. _____

Data, ora expedierii mostrelor _____

Scopul cercetării (monitoring, import/export, la solicitare) _____

Indicii determinați _____

Nr.	Numărul animalului (crotaliei)	specia	genul	vârsta	Data vaccinării, denumirea vaccinului	Rezultatele analizei
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

P.S.

Documentul este întocmit în 3 exemplare, în primul exemplar se indică solicitantul, proprietarul, se aplică ștampila DRSA/DMSA; în exemplarele 2 și 3 nu se indică solicitantul, proprietarul, nu se aplică ștampila.

Formularul nr. 7: Model de Act de necropsie

Subdiviziunea teritorială a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor

Raionul/municipiul _____

Nr. _____ data ___/___/_____

ACT DE NECROPSIE

Subsemnatul dr. medic veterinar asistat de

.....am procedat la necropsia unui cadavru – specia

..... proprietatea din localitatea

Necropsia a fost efectuată în locul.....în data de ___/___/_____

CONSTATĂRI:

IDENTIFICAREA ANIMALULUI

Speciarasa sexulvârsta culoarea

semne particulare

DATE ANAMNETICE

Animalul s-a îmbolnavit la data ___/___/_____ cu următoarele simptome

.....

.....

A fost prezentat la medicul veterinar de la

(circumscripția, clinica)..... la data ___/___/_____

stabilindu-se diagnosticul..... și tratamentul

.....

înscris în registrul de consultații și tratamente sub nr _____/___/___/_____

Animalul a murit la data de ___/___/_____locul

EXAMENUL EXTERIOR AL CADAVRULUI

Starea de întreținere.....

Modificări observate la examenul exterior al cadavrului:

.....

.....

EXAMENUL CAVITĂȚILOR ȘI MODIFICĂRILE ANATOMOPATOLOGICE

Cavitatea bucală.....

.....

.....

Cavitatea toracică.....

.....

.....

Cavitatea abdominală

.....

.....

Cavitatea pelvină.....

.....
.....
Craniul.....

.....
.....
Aparatul locomotor

.....
.....
PROBE RECOLTATE ȘI EXAMENELE DE LABORATOR SOLICITATE

.....
.....
REZULTATUL EXAMENELOR DE LABORATOR

Anatomopatologic.....

Bacteriologic.....

Virusologic.....

Parazitologic.....

Histologic.....

Toxicologic.....

Alte examene

CAUZA MORȚII

.....
.....
CONCLUZII ȘI OBSERVAȚII

Asistenți:
.....
.....

Medic Veterinar
.....
semnatura și parafa

Proprietar
.....

Formular nr. 8: Ancheta epidemiologică inițială

Subdiviziunea teritorială a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor
raionul/municipiul _____

Secția sănătatea și bunăstarea animalelor _____

Medic veterinar oficial dr. _____

ANCHETA EPIDEMIOLOGICĂ INIȚIALĂ

Efectuată în satul _____ comuna _____

Raionul _____ Fondul de vânătoare _____

Întocmit de _____ la data _____

A. Identificarea și localizarea zonei suspecte

Date topografice ale locului unde evoluează boala:

Cai de comunicație:

Particularități climatice:

Prezentarea efectivului de animale pe categorii:

B. Date privind furajarea:

C. Anamneza

Data apariției primelor cazuri de boală:

Data la care a fost anunțată suspiciunea:

Vectorii incriminați:

Aspecte clinice și morfopatologie:

Împrejurările în care s-a observat îmbolnăvirea:

Nr. de animale îmbolnăvite și moarte:

Leziuni patologice ale animalelor gasite moarte:

Investigații suplimentare pentru stabilirea diagnosticului:

D. Date epidemiologice generale

Situația epidemiologică a zonei (descriere cât mai completă a situației din zona infectată, a extinderii bolii în alte curți, a nr. exploatațiilor în care a apărut boala etc.):

Mișcările de animale din efectiv în ultima perioadă:

Efectivele de animale receptive din vecinătăți:

Efectivele de animale din localitatea contaminată:

Imunizări profilactice executate (date complete despre produsul biologic folosit) și data:

Dinamica morbidității și mortalității în focar:

Alte informații:

E. Concluzii:

Diagnosticul și baza în care a fost pus:

Originea bolii:

Gradul de întindere a epidemiei:

F. Măsuri de combatere:

Măsuri privind animalele bolnave:

Măsuri privind animalele sănătoase:

G. Măsuri de profilaxie generală și profilaxie specifică:

H. Măsuri de natură organizatorică și responsabilitățile:

*Numele și semnătura medicului veterinar
care a întocmit ancheta*

.....

*Șef Subdiviziunea teritorială ANSA
raionul/municipiul.....*

semnătura

**Formularul nr. 9: Cerere către Autoritatea locală pentru Protecția Mediului
pentru utilizarea metodei alternative de ecarisare a teritoriului**

Centrul Local de Combatere a Bolii

Raionul/municipiul.....

Adresa.....

Către Autoritatea locală pentru Protecția Mediului
a raionului/municipiului.....

Adresa.....

Domnului Director.....

Având în vedere următoarele:

- confirmarea unui focar de **pestă porcină clasică** în exploatarea/ocolului silvic _____proprietar/administrator _____:
- faptul ca, în raionul /regiunea _____,nu există nici o unitate de neutralizare;
- faptul că materiile de risc rezultate în cadrul aplicării măsurilor de control în focar sunt deosebit de periculoase pentru răspândirea virusului în teritoriu;
- faptul că utilizarea unor metode alternative de neutralizare acolo unde nu există unități și capacități suficiente de prelucrarea materiilor de risc Centrul Local de Combatere a Bolii solicită acordul dumneavoastră pentru neutralizarea materiilor de risc rezultate din focar prin îngropare/incinerare.

În acest context, va solicităm aprobarea pentru utilizare în acest scop a unei parcele de pământ, și coordonate _____

Terenul pentru care se înaintează solicitarea îndeplinește următoarele caracteristici:

- este plasat la minimum 500 m în aval de direcția de curgere a apei subterane, în afara perimetrului locuibil sau al altor obiective economice, militare sau culturale;
- este plasat în afara ariei de vizibilitate a drumurilor și a căilor ferate;
- nu este plasat pe direcția dominantă a vantului care să transporte emisii de mirosuri spre ariile locuite;
- este situat pe o zonă cu teren stabil, nealunecos;
- nu se află într-o zonă inundabilă;
- nu se află în calea torentelor sau a unor zone cu risc înalt de inundație;
- nu se află în ariile protejate sau de protecție sanitară a surselor de apă potabilă sau a surselor de colectare a apelor minerale ;
- este plasat pe un teren rezistent la apă sau greu permeabil.

Data.....

Semnătura (Primar)

.....

P.S.

Acest Model se folosește și în cazul pestei porcine africane.

Formularul nr. 10: Raport de notificare internă pentru confirmare

RAPORT DE NOTIFICARE INTERNĂ
PENTRU CONFIRMARE

	Codul bolii	Ziua	Luna	Anul					

1.

1.

--

Raionul

2.

--

Numele și funcția persoanei care raportează

3.

--

Numărul de fax și adresa de poștă electronică

4.

--

Denumirea bolii

5.

--

Metoda de diagnostic

6.

--	--	--	--	--

Data detecției inițiale
separate a modificării
statusului de sănătate

7.

--	--	--	--	--

Data estimativă
a primei infecții

8.

--	--	--	--	--

Nr. de focare
identificate

9. Localizarea geografică a focarului (focarelor)*)

.....
.....
.....

10*). Detalii referitoare la focar/focare

Nr. de focare	Specia	Nr. de animale existente în focar	Nr. de animale afectate	Cu semne clinice	Din care:		
					Moarte	Ucise	Sacrificate

11*). Detalii privind efectivul afectat

.....
.....

12*). Detalii privind epidemiologia bolii

.....
.....

13*). Măsuri de control luate la data raportării

.....
.....

*) Datele și elementele de detaliu sunt deținute de Subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor.

Șef STSA,

.....

Șef adjunct STSA,

.....

Șef Secției sănătatea și bunăstarea animalelor,

.....

Formularul nr. 11: Act sanitar veterinar de declarare oficială a bolii

SUBDIVIZIUNEA TERITORIALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

ACT SANITAR-VETERINAR DE DECLARARE OFICIALĂ A BOLII

Nr. din

1. Denumirea bolii
2. Speciile de animale afectate
3. Data apariției bolii
4. Localitatea, raionul/municipiul.....
5. Exploatațiile sau locurile contaminate (denumirea exploatației, codul exploatației, fondului de vânătoare, numele și adresa proprietarului/administratorului)
.....
.....
6. Efectivele de animale existente în exploatație/zona infectată sau în locurile contaminate:

Specia	Categoria	Numărul de animale

7. Numărul de animale bolnave, tăiate de urgență, moarte, numărul și seria formularelor de mișcare
8. Originea bolii (surse și mod de contaminare)
9. Măsurile și restricțiile sanitare veterinare stabilite în focarul de boală/zona infectată și în localitate
.....
.....

Medic veterinar oficial,
L.S.
(semnătura și parafa)

Am luat cunoștință
Consiliul Local
Primar,
L.S.
(semnătura și parafa)

Formularul nr. 12: Ancheta epidemiologică finală

Subdiviziunea teritorială a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor
raionul/municipiul _____
Secția Sănătatea Animalelor _____
Medic veterinar oficial dr. _____

ANCHETA EPIDEMIOLOGICĂ FINALĂ

efectuată în cazul de _____
din fondul de vânătoare _____
raionul _____
întocmită la data de ____/____/_____

A. Identificarea și localizarea focarului

a. Date topografice ale locului unde evoluează boala:

.....
.....
.....
.....

b. Căi de comunicație:

.....
.....
.....

c. Particularități climatice:

.....
.....
.....

d. Prezentarea datelor despre mistreți pe categorii:

.....
.....
.....
.....
.....

e. Condiții igienice, de microclimat și date privind furajarea:

.....
.....
.....
.....

B. Anamneza

a. Data apariției primelor cazuri de boală:

.....
.....
.....
.....

b. Data la care a fost anunțată suspiciunea:

.....
.....
.....

c. Vectorii incriminați:

.....
.....
.....

d. Aspecte clinice si morfopatologice:

.....
.....
.....
.....

e. Imprejurările în care s-a observat îmbolnăvirea:

.....
.....
.....
.....

f. nr. de animale îmbolnavite și moarte :

.....
.....
.....

g. Sacrificări de necesitate, antecedente patologice ale animalelor sacrificate, leziuni morfopatologice:

.....
.....
.....
.....

h. Investigații suplimentare pentru stabilirea diagnosticului:

.....
.....
.....

C. Date epidemiologice generale

a. Situația epidemiologică a zonei (descriere cât mai completă a situației din focar, a extinderii bolii în alte curți, a nr. exploatațiilor în care a apărut boala etc.):

.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
c. Gradul de întindere a epidemiei:

.....
.....
.....
.....
.....

E. Măsuri de combatere :

a. Măsuri privind animalele bolnave:

.....
.....
.....
.....
.....

b. Măsuri privind animalele sănătoase:

.....
.....
.....
.....
.....

c. Măsuri de profilaxie generală și profilaxie specifică:

.....
.....
.....
.....
.....

d. Măsuri de natură organizatorică și responsabilitățile:

.....
.....
.....
.....

Numele și semnătura medicului
care a întocmit ancheta

dr.

Formularul nr. 13: Model de TABEL privind evidența vaccinării/revaccinării

TABEL

privind evidența vaccinării / revaccinării contra....., la specia....., la data de.....
 cu vaccin....., seria.....
 valabilitatea....., doza / cap....., metoda de aplicare.....
 în localitatea.....

Nr.	Proprietarul	Adresa	Codul de identificare (IDNP/IDN)	Nr. de identificare al animalului	Animale				Semnătura proprietarului
					Vaccinate	Nevaccinate			
						Sub vîrsta de vaccinare	Cauze obiective	Refuz	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Formularul nr. 14: Act sanitar veterinar de stingere oficială a bolii

SUBDIVIZIUNEA TERITORIALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

ACT SANITAR-VETERINAR DE STINGERE OFICIALĂ A BOLII

Nr. din

1. Denumirea bolii
2. Speciile de animale afectate
3. Data apariției bolii
4. Localitatea, raionul
5. Situația centralizată a datelor la sfârșitul evoluției bolii:
 - a) numărul de exploatații/zone infectate, unități sau locuri contaminate
 - b) numărul de animale bolnave
 - c) numărul de animale tratate
 - d) numărul de animale vindecate
 - e) numărul animalelor vaccinate de urgență
 - f) numărul de animale tăiate de urgență
 - g) numărul de animale moarte
6. Constatări privind:
 - a) absența bolii în teritoriu
 - b) perioada scursă de la ultimul caz de boală
 - c) rezultatele examenelor de laborator
 - d) realizarea măsurilor stabilite
7. Data ridicării măsurilor și restricțiilor sanitare veterinare

Medic veterinar oficial,

L.S.

(semnătura și parafa)

Consiliul Local

Primar,

L.S.

(semnătura și parafa)